СОНЦА:
Усход, захад, даўжыня дня:
Мінск — 7.01, 19.00, 21.01;
Віцебск — 6.51, 18.50, 11.59;
Магілёў — 6.50, 18.50, 12.00;
Гомель — 6.49, 18.45, 11.56;
Гродна — 7.18, 19.13, 11.55;
Брэст — 7.17, 19.16, 11.59.

МЕСЯЦ:
Маладзік 26 верасня

ІМЯНІНЫ:
Лявонція, Юльяна, Лук'яна, Валяр'яна, Пятра.

ЗВЯЗДА

26 ВЕРАСНЯ 1992 г. субота, № 194 (21972)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1 рубель

РОЗГАЛАС

НОВЫЯ ЦЭНЫ НА НАФТУ: АБ УСТУПКАХ І КАРЭКТНАСЦІ

Як мы паведамлялі, дзяржаўны сакратар па справах СНД У. Заламай і начальнік Дэпартамента цэн рэспублікі У. Міхасёў ляталі ў Маскву, каб дамовіцца наконт цэнавых паслабленняў пры пастаўках у Беларусь нафты, захаванні пры магчымасці цяперашняй цаны, якая прадугледжана на сёлетні год адпаведным пагадненнем і можа мяняцца пры ўзаемнай згодзе бакоў.

У. Заламай пры вяртанні з Масквы паведаміў нашаму карэспандэнту наступнае. Дыялог пакуль што працягваецца, і нічога пэўнага сказаць нельга. Разам з тым пункт ва ўказе Б. Ельцына, згодна з якім нас чакаюць унутраныя цэны Расіі на нафту, па сутнасці азначае для нас, а таксама для Кыргызстана (г. зн. для рэспублік, з якімі ў Расіі падпісаны адпаведныя пагадненні) свайго роду ўступку. Для астатніх жа рэспублік цэны будуць сусветныя.

І яшчэ наконт карэктнасці, якую як быццам не захавалі расіяне, бо не было ўказанай вышэй узаемнай згоды. Але ж не зусім карэктна паводзілі сябе і мы, калі займаліся рээкспартам (перапродажам) энерганосьбітаў.

Што было, тое было. Праўда, быў гэты рээкспарт не ад лёгкага жыцця. Ён спатрэбіўся нам пад пастаўкі хлеба, цукру. Словам, энерганосьбіты — гэта той тавар, які адкрывае дарогу любым сустрэчным пастаўкам, валюце...

Аднак варта зрабіць з гэтага два наступныя высновы. Хочам мы таго ці не, але без расійскіх энерганосьбітаў нам пакуль што не абысціся, прычым сусветныя цэны на іх могуць паставіць рэспубліканскую эканоміку амаль што на калені. І, вядома ж, трэба абавязкова ўлічваць гэта ва ўсёй нашай палітыцы, у тым ліку і эканамічнай. Шапказакідальніцкія настроі, якія часам маюць месца ў асобных лідэраў,— тут проста недарэчныя.

І другое. Нам крайне неабходны падобны ж канкурэнтаздольны, з шырокай магчымасцю быць абмененым на іншы прадукт-тавар. Свой, беларускі. Гэта, здаецца, усвядомілі ўжо многія, значыць, трэба і да справы пераходзіць.

Кар. «Звязды».

Аб заканчэнні перыяду дзеяння «летняга часу»

Белстандарт паведамляе, што ў адпаведнасці з пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 25 сакавіка 1992 года «Аб парадку вылічэння часу на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь» 27 верасня заканчваецца перыяд дзеяння «летняга часу» ў 1992 годзе.

У сувязі з гэтым стрэлкі гадзіннікаў на ўсёй тэрыторыі Рэспублікі Беларусь у 3 гадзіны 27 верасня 1992 года пераводзяцца на адну гадзіну назад.

Грамадскае прыняцце прысягі працягваецца

Прэс - цэнтр Беларускага згуртавання вайскоўцаў паведамляе: 26 верасня ў 12.00 у парку імя Янкі Купалы наладжваецца сустрэча з народнымі дэпутатамі РБ. Па ініцыятыве вайскоўцаў запасу адбудзецца акт грамадскага прыняцця вайсковай прысягі на вернасць беларускаму народу і Рэспубліцы Беларусь. У ходзе мерапрыемстваў будзе праводзіцца прыём новых сяброў у асацыяцыю вайскоўцаў запасу.

Старшыня прэс-цэнтра БЗВ А. КУЛЕШ.

З БЯСПЛАТНАЙ БУЛЬБАЙ ВАС...

Адзін з асноўных прадуктаў нашага стала — бульба — каштуе цяпер нямала. І гэта ў першую чаргу адчулі на сабе маламаёмныя. Відаць, улічваючы гэта, у Маладзечна выканком гарадскога Савета народных дэпутатаў прыняў рашэнне аб дадатковых мерах па сацыяльнай абароне пенсіянераў і інвалідаў.

У горадзе бясплатна атрымаюць па сто кілаграмаў бульбы ўсе адзінокія састарэлыя і інваліды, чыя пенсія менш за мінімальную заработную плату. Матэрыяльная дапамога ў суме пяцьсот рублёў на пакупку «другога хлеба» будзе выплачвацца ўсім састарэлым і інвалідам, у якіх пенсія перавышае мінімальную зарплату не больш чым на сто рублёў.

Сродкі на гэту высакародную справу паступяць з дабрачыннага рахунку гарвыканкома і аддзела сацыяльнага забеспячэння.

Вольга КАЖАМЯКІНА. (РІД).

З «РОЯЛАМ» РАШЫЛІ ПАЧАКАЦЬ

БАРАНАВІЧЫ. Дзяржнагляд горада забараніў продаж галандскага спірту «Роял» і «Ровах», таму што на тэрыторыі рэспублікі з'явіліся выпадкі атручэння гэтай замежнай прадукцыяй. Вета будзе дзейнічаць, пакуль не праясніцца сітуацыя са спіртам. Жыхары горада і раёна папярэджаны аб небяспецы. Ім раяць устрымацца ад «гаручай» вадкасці.

У Прэзідыуме Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Пад старшынствам Станіслава Шушкевіча адбылося чарговае пасяджэнне Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

Павышэнню эфектыўнасці заканатворчай дзейнасці народных дэпутатаў заклікаецца садзейнічаць Кансультатыўны савет беларускага парламента, палажэнне аб якім зацверджана Прэзідыумам Вярхоўнага Савета. Перад гэтым парламенцкім фарміраваннем пастаўлена задача калектыўнага абмеркавання законапраектаў у працэсе іх падрыхтоўкі да слухання на сесіях. «Малы» савет, а ў яго састаў увайшлі ўсе народныя дэпутаты, якія ажыццяўляюць свае паўнамоцтвы на прафесійнай аснове, зможа аператыўна і больш кваліфікавана дапрацоўваць праекты заканадаўчых актаў, што паскорыць тэрміны іх зацвярджэння парламентам.

На пасяджэнні Прэзідыума прыняты пастановы «Аб назначэнні суддзяў эканамічнага суда Садружнасці Незалежных Дзяржаў», «Аб ваенных судах і пытаннях рэарганізацыі ваеннай пракуратуры», «Аб звароце Прэзідыума Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь да грамадзян Рэспублікі Беларусь у сувязі з аб'яўленнем 1 кастрычніка Днём пажылых людзей» і іншыя.

З мэтай упарадкавання дзеючай сістэмы дзяржаўных узнагарод, распрацоўкі прынцыпова новых падыходаў да ўзнагароджання створана Камісія Вярхоўнага Савета па падрыхтоўцы праекта Закона Рэспублікі Беларусь аб дзяржаўных узнагародах. Узначаліць камісію даручана намесніку Старшыні Вярхоўнага Савета Васілю Шаладонаву. Разгледжаны і іншыя пытанні дзяржаўнага жыцця.

Прэс-служба Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь —БЕЛІНФАРМ.

— ЗОНА АСАБЛІВАЙ УВАГІ —

Як народны дэпутат Волкаў на кангрэсе выступаў

А такі добра выступаў. Натхнёна. З сардэчным болем за тое, што мала што мяняецца на роднай старонцы, а гады ідуць. Яго прамова прагучала рэзкім дысанансам спакойнай плыні міжнароднага семінара-практыкума і прымусіла прысутных яшчэ раз спытаць уласнае сумленне: а які ж мой асабісты ўклад у барацьбу з чарнобыльскім джынам?

Дэпутат беларускага парламента, дырэктар незалежнага нарвежска-беларускага цэнтра Анатоль Волкаў катэгарычна сцвярджаў, што навука наша не забяспечыла абароны чалавека ад вынікаў аварыі. Таму што няма належнага фінансавання. Сусветная навука ў зону «не ідзе», падкрэсліў Волкаў, а замежныя дзяржавы не збіраюцца ўдзельнічаць у нашых надзвычайных праграмах, бо МАГАТЭ ўсіх запэўніла, што праблем у нас — няма! І гэта ў той час, калі радыеактыўная зараза распаўзаецца па ўсім свеце.

Рэзкія, непадсаложаныя словы вучонага з Пінска кожны ўспрыняў па-свойму: і доктар Б. Юрані з Чэха-Славакіі, і доктар П. Кукулакіс з Грэцыі, і маладыя польскі магістр К. Гедзіга, іх калегі з ФРГ, Украіны, Расіі. Хай прабачаць, але іншым часам ужо нестае сіл для таго, каб гаварыць намёкамі, з абавязковымі рэверансамі і змякчэннямі.

Тэма абмяркоўвалася звышактуальная—агратэхнічныя спосабы паляпшэння забруджаных радыенуклідамі глебаў. Наколькі жыццяздольныя прапануемыя для шырокага выкарыстання методыкі? З распрацаваных беларускімі вучонымі контрмер найбольш эфектыўнай аказалася хімічная меліярацыя глебаў — насычэнне іх кальцыем, магніем і каліем да аптымальных узроўняў. Гэта змяншае паступленне радыенуклідаў у сельскагаспадарчую прадукцыю ў 3—4 разы. Першаступенным прыёмам з'явілася вапнаванне. За пасляваарыйны перыяд правапнавана паўмільёна гектараў.

Устаноўлена адмоўная роля павышаных дозаў азотных угнаенняў — яны выклікаюць рэзкае накапленне радыенуклідаў у раслінах. Вывучаны вялікі спектр сарбентаў, што змяншаюць пераход цяжкіх металаў у палявыя культуры. Увесь комплекс акультурвання глебаў, уключаючы рэгуляванне воднага рэжыму, абагачэнне глебы гумусам, прымяненне мікраўгнаенняў і мінімалізацыю азотных угнаенняў, дазваляе знізіць забруджванне прадукцыі ў 6—10 разоў.

Значны эфект можа быць атрыманы і рацыянальным падборам культур і размяшчэннем іх з улікам уласцівасцей глебы, бо розніца ў накапленні нуклідаў велізарная (ад 10 да 60 разоў). І гэта можа разглядацца як галоўны элемент адаптыўнага земляробства ў зоне забруджання.

Так што, як бачым, прадстаўнікі нашай айчыннай навукі прыйшлі на міжнародную сустрэчу не з пустымі рукамі. Асабіста мне здалося, што менавіта яны і задавалі тон усёй размове, выглядалі больш дасведчанымі. (Зрэшты, было б дзіўна, калі б інакш было).

У той змове маўчання, якая з падачы міжнароднай энергетычнай мафіі ўсё яшчэ пануе ў свеце вакол маштабаў і вынікаў чарнобыльскай аварыі, значэнне міжнароднай сустрэчы вучоных цяжка пераацаніць. Тым больш што ў кожнай навуковай школы — і беларускай, і ўкраінскай, і нямецкай — ёсць свае здабыткі. Дзяліліся імі ўвогуле ахвотна. Праўда, нехта ў мяне за плячыма пракаменціраваў выступленне калегі з ФРГ: «Утойвае Эрых, не ўсё гаворыць...» Можа, чалавеку здалося?

Уладзімір ХІЛЬКЕВІЧ, аглядальнік «Звязды».

Падумаем пра светлую дату ў нашай гісторыі, падумаем пра ўвесь беларускі народ

Рэпартаж з урачыстасцей, прысвечаных 1000-годдзю Полацкай епархіі і Праваслаўнай царквы на Беларусі

І.

Шматлікія госці, запрошаныя на ўрачыстасці, пачалі прыбываць у Мінск з самага ранку 24 верасня. Да гасцініцы «Планета», дзе размясціўся аргкамітэт свята, пад'язджалі і пад'язджалі таксі з паважнымі святарамі — пастарамі і архіпастарамі Праваслаўнай царквы з усяго свету. Вельмі кароткі час на адпачынак, і трэба адпраўляцца на экскурсію.

Разам з гасцямі мы маем магчымасць паглядзець тыя нешматлікія праваслаўныя храмы, якія ацалелі і дзейнічаюць у посткамуністычны перыяд. «Бога няма, а рэлігія — опіум для народа», — вучылі нас усіх у школах. Так вось і вырасла некалькі пакаленняў без Бога ў душы, без усялякіх маральных і духоўных арыенціраў, з надзеяй, што «мы наш, мы новый мир построим». Але не пабудавалі. Стомленыя і зняверапыя людзі шукаюць падтрымкі ў Царквы.

...Разам з экскурсаводам спыняемся ля Свята-Духава кафедральнага сабора. Сёння ён абжыты прыхаджанамі, а некалькі дзесяткаў гадоў назад, памятаецца, быў у страшэнным запусценні, і наведвалі яго адны бабулькі. Маладзейшыя проста не рызыкавалі — пільныя ўлады адразу паведамлялі пра такі ўчынак на работу і чалавека чакалі вялікія непрыемнасці.

Свята-Духаў сабор — прыгажун. Побач з ім, у будынку былога Бернардзінскага храма, закрытага яшчэ ў сярэдзіне 19-га стагоддзя, размяшчаецца архіў. На адной з пустак вакол сабора да лета 1936 года стаяў і велічны Свята-Петрапаўлаўскі сабор. Яго ўзарвалі ваяўнічыя атэісты ў перыяд пабудовы сацыялізму. Мяркуецца аднаўленне гэтага храма, пачаліся работы па аднаўленню былога Базыльянскага манастыра. Захаваўся езуіцкі храм, у якім цяпер размешчана свецкая ўстанова. Дарэчы, да 1917 года ў Мінску было 17 дзеючых храмаў разам з дамовымі цэрквамі. У наш час іх чатыры. Так што ездзіць гасцям доўга не даводзіцца.

Святар праваслаўнай царквы з Фінляндыі Арто Лескінен без перакладчыка кепска разумее экскурсавода. Але з дапамогай рухаў, англійскіх і рускіх слоў мы нават завялі гутарку, з якой даведаліся, што малады святар ужо другі раз у Беларусі, а ў яго прыходзе амаль 2,5 тысячы чалавек.

Іераманах Барыс, каларытны балгарын, патрыяршы прадстаўнік падвор'я ў Маскве, добра размаўляе парýску. Да нашага жыцця ён ужо цудоўна прыстасаваўся і някепска арыентуецца ў ім. Аднак Беларусь, як мне здалося, для яго — малавядомы мацярык. «Як ставяцца беларусы да крэмацыі?» — пацікавіўся ён у сваіх калег на Вайсковых могілках. Святары глыбакадумна паківалі галовамі, не ведаючы, як адказаць на такое няпростае пытанне.

Другой падзеяй дня стала наведванне гасцямі Нацыянальнай мастацкай галерэі

(Заканчэнне на 3-й стар.).

НА ЗДЫМКУ: малебен перад Цудатворным абразом Божае Маці.
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Якім быць Інстытуту дзяржаўнага будаўніцтва

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Станіслаў Шушкевіч падпісаў дакумент аб назначэнні дырэктарам Інстытута дзяржаўнага будаўніцтва і заканадаўства Валянціна БАРАЎЦОВА. З ім гутараць карэспандэнты агенцтва «Інтэрфакс» Вячаслаў ЗЯНЬКОВІЧ і газеты «Звязда» Людміла ЛАЗОВІК.

— Валянцін Арцёмавіч! У сваіх інтэрв'ю і выступленнях на прэс-канферэнцыях кіраўнік нашага парламента неаднойчы выказваўся за стварэнне аналітычнага цэнтра па выпрацоўцы дзяржаўных дактрын, некаторых законаў і заканадаўчых актаў. Арганізацыя ўзначальваемага вамі інстытута і ёсць увасабленне ў жыццё ідэі Станіслава Шушкевіча?

— Часткова гэта сапраўды так. Ідэя стварэння Інстытута дзяржаўнага будаўніцтва і заканадаўства ўзнікла ў структурах урада яшчэ ў 1989 годзе, калі стала вядома: многія палажэнні дзеючага заканадаўства перасталі адпавядаць патрабаванням часу. Перабудова ў СССР несла з сабой столькі перамен, што заканадаўцы пры ўсім сваім жаданні проста фізічна не змаглі б уносіць неабходную колькасць змяненняў у законы. Са скасаваннем Савецкага Саюза і ўтварэннем незалежнай беларускай дзяржавы гэта праблема яшчэ больш абвастрылася. Старое савецкае заканадаўства, што стваралася ва ўмовах таталітарызму, зусім непрымальнае для Беларусі, якая імкнецца да дасягнення дзяржаўнага нейтралітэту і дэмакратычнай незалежнасці. Узяць хоць бы Крымінальны кодэкс. Паводле яго палажэнняў, прыватнае прадпрымальніцтва праследуецца законам. Маральна ўстарэла і існуючая сістэма размеркавання жылля, і многія іншыя пытанні, якія ніяк не стасуюцца з абвешчаным намі курсам на пераход да рынкавай эканомікі.

Інстытут дзяржаўнага будаўніцтва і заканадаўства заклікаўы займацца распрацоўкай стратэгічных напрамкаў сацыяльнага і палітычнага развіцця рэспублікі. Ён сапраўды павінен стаць магутным аналітычным цэнтрам па выпрацоўцы нацыянальных дактрын, як гэтага хацеў бы Старшыня Вярхоўнага Савета.

— Якая будзе яго структура?

— Як мяркуецца, у інстытуце будуць дзейнічаць сем аддзелаў: стратэгічных ініцыятыў, параўнаўчага правазнаўства, прыватнага права, заканадаўства аб грамадскім ладзе, сацыяльнага развіцця, аб правасуддзі і ахове парадку, аб экалогіі.

Фармальна дзейнасць інстытута знаходзіцца ў падпарадкаванні Прэзідыума Вярхоўнага Савета, аднак фактычна ён будзе падпарадкоўвацца непасрэдна яго Старшыні.

Што датычыцца колькасці супрацоўнікаў інстытута, то арыенціровачна яна складзе каля 60 чалавек. Для параўнання: у штаце такой жа структуры Расіі — 150 вучоных і спецыялістаў плюс 30 чалавек абслугоўвага персаналу.

— Якімі прынцыпамі вы будзеце кіравацца пры падборы кадраў?

— Перш за ўсё — здольнасцямі кандыдатаў у супрацоўнікі інстытута. Тут не будзе мець рашаючага значэння наяўнасць вучонай ступені. Няхай гэта будзе не доктар, і нават не кандыдат навук, але чалавек, які

(Заканчэнне на 3-й стар.).

«ЗВЯЗДА»-93

ЧАС ВЫБРАЎ НАС

Сёння несумненна і бясспрэчна адно: з пачатку XX стагоддзя наша рэчаіснасць, лёс Бацькаўшчыны яшчэ не былі такімі няпэўнымі і не аднaзначнымі, як цяпер. А як жа Вялікі Кастрычнік, Вялікая Айчынная, — скажа іншы чытач? Так, былі: і Кастрычнік, і Айчынная вайна... Больш таго: былі і калектывізацыя, ГУЛАГ, індустрыялізацыя, цаліна... Шмат чаго было ў нашай багатай, сумнай, трагічнай гісторыі. Але, як правіла, гэта былі часцей за ўсё катаклізмы: неразумнае размеркаванне чалавечых магчымасцей і сіл, авантурны выбух чыйсьці энергіі, ініцыятывы. Сляпое ж, бяздумнае падпарадкаванне гэтай энергіі, трызненню надуманых, штучна створаных класікаў, і прывяло нас, урэшце, туды, дзе мы сёння і апынуліся.

Дык хто ж мы?
Што мы рабілі і робім?
Куды мы наогул ідзём?

Тры пытанні — узаемазвязаныя, вострыя і неадназначныя — самыя, несумненна, важныя і надзённыя сёння для ўсіх нас і кожнага — нібы тое гамлетаўскае «Быць ці не быць?».

...Палітычная, камуністычная і нацыянальная дэзарганізацыя беларускага народа зрабіла з яго пакорлівую і бяздзейсную масу. Гэта стала нашай страшэннай нацыянальнай трагедыяй. Зняважаны, застрашаны, запраграміраваны беларус на працягу дзесяцігоддзяў слепа верыў у «светлую будучыню», практычна поўнасцю згубіўшы пры гэтым арыентацыю на агульначалавечыя каштоўнасці, па якіх, за выключэннем «савецкага народа», жыў і жыве, працвітаў і працвітае ўвесь цывілізаваны свет.

Абудзіць свядомасць, патрыятызм народа, адрадзіць нашу слаўную мінуўшчыну, данесці да беларусаў і ўсяго чалавецтва праўду нашага сённяшняга дня — што можа быць зараз больш неабходна і каштоўна...

Зрабіць гэта будзе няпроста. Спадчына дэзарыентацыі, нацыянальнага прыгнёту, апатыі, што дасталіся нам, глыбока засела ў душах людзей. Прагрэсу Адраджэння, суверэнітэту і незалежнасці моцна шкодзяць і зараз як ранейшы спосаб мыслення, так і старыя ўладныя і дзяржаўныя структуры. І, такім чынам, вывесці народ з летаргіі «светлай будучыні» будзе вельмі і вельмі няпроста.

Таталітарны Саюз ССР развалíўся. **І наша задача — як мага больш паспрыяць адраджэнню самабытнасці беларускага народа, уваскрашэнню свабоды духу.**

Хто мы?
Беларусы!
Што мы робім?
Людзьмі хочам звацца!
Куды мы ідзём?
Да цывілізаванага жыцця!

Адной з асноўных задач «Звязды» ў наступным годзе нам бачыцца знаходжанне свайго месца ў гістарычнай адбудове новай Рэспублікі Беларусь. Што мы закладзём, прапануем нашым нашчадкам, — тое яны і памножаць, прымножаць, панясуць далей — праз стагоддзі.

Векавое праследаванне беларускай нацыі, паланізацыя, каталізацыя, а таксама — русіфікацыя, дэнацыяналізацыя і ліквідацыя Царквы наогул — вось што атрымалі мы ў спадчыну. Пераадолець гэта трэба — і трэба як мага хутчэй, з як мага меншымі стратамі. А для гэтага сёння асабліва патрэбны цярплівасць і павага адзін да аднаго, высокая годнасць і свядомасць, духоўнасць і мараль...

А яшчэ — вера ў будучыню: не сляпая, посткамуністычная, а самая звычайная вера: мірская, спагадлівая.

Сёння наша грамадства хворае: і фізічна, і фізіялагічна, а найперш і найбольш — духоўна і маральна. Трагедыя беларускага народа прайшла ўжо шмат этапаў. **Паказаць іх на старонках газеты — аб'ектыўна, праўдзіва, шчыра, адкрыта — наш прафесійны, а ў першую чаргу — чалавечы абавязак.**

Хто мы былі, ёсць і будзем?
Хто мы сёння ў чалавечым асяродку—у СНД, Еўропе, свеце?

Ці разумеюць нас? Ці хочуць зразумець?

Пытанні, пытанні, пытанні... І яны чакаюць адказаў: канкрэтных, праўдзівых, рэальных.

Мы ж пастараемся пасадзейнічаць пошуку адказаў на іх.

Побач з намі, беларусамі, жывуць сёння ў суверэннай і незалежнай рэспубліцы рускія і палякі, украінцы і літоўцы, яўрэі і татары... **Наша мэта — прадоўжыць усталяванне грамадзянскага міру паміж імі, свята захоўваць паразуменне, зберагчы нацыянальныя інтарэсы кожнага народа, кожнай нацыі.** Не павінна быць у нас праблем: ні моўных, ні культурных, ні дэмаграфічных, ні якіх-небудзь іншых.

...Шмат слоў-заклікаў ужыта вышэй: спрыяць, дапамагчы, прадоўжыць, садзейнічаць і г. д., і да т. п. Гэта, аднак,— не даніна модзе, што была зусім нядаўна, не працяг традыцый, як казалі некалі. Гэта — **патрэба жыцця.** Жыцця складанага, неадназначнага, супярэчлівага, выбухованебяспечнага... Разам з тым, **мы будзем бязлітаснымі да тых, хто паімкнецца тармазіць народнае адраджэнне, спрыяць антыбеларускім плыням і матывам.**

Час выбраў усіх нас. Выбраў для шчырай працы, неўтаймоўнага змагання за Адраджэнне. І мы гатовы да гэтага. А тым, хто творыць, робіць дабро, дапамагаюць усе. У тым ліку і Бог. Памятаеце: «Прасіце, і дасца вам; шукайце, і знойдзеце; стукайцеся, і адчыняць вам...»

Анатоль МЯСНІКОЎ, рэдактар аддзела міжнацыянальных адносін і міжнароднага жыцця «Звязды».

СМЕРЧ

20 СЕКУНД, ЯКІЯ ЎСЁ ПЕРАВЯРНУЛІ З НОГ НА ГАЛАВУ

У жыцці, напэўна, кожнага чалавка ёсць моманты, успамінаючы якія, цяжка ўстрымацца, каб не абхапіць галаву рукамі, адганяючы здані ў падсвядомасці. І наўрад ці ў каго з'яўляецца жаданне зноў акунуцца ў такое мінулае. І ўсё ж цяжка пазбавіцца ад хвалі роспачы, калі бяда наведала цябе не год і не дзесяць таму, а літаральна ўчора.

Для жыхароў вёскі Ардашы Смаргонскага раёна самым страшным, «судным» днём стала 6 верасня гэтага года, калі па цэнтры калгаса «Расія» абсалютна нечакана пранёсся нябачнай (для гэтых месц) сілы смерч, за лічаныя секунды зраўняў з зямлёй усё, што трапілася на яго шляху. Так, гэта былі нейкія секунды, а бяду прыйдзецца расхлёбваць не адзін год.

З таго часу, як стыхія прагулялася па Ардашах і бліжэйшых Біцянятах, Чатырках і Арлянятах, мінулі амаль тры тыдні, але і да сённяшняга дня гэтыя населеныя пункты (асабліва эпіцэнтр Ардашы) нагадваюць тэатр баявых дзеянняў з вынікамі масіраванай бомбавай атакі. У агульнай складанасці ў той ці іншай ступені пацярпелі 74 сям'і, страціўшы ці дом, ці надворныя пабудовы, а то і ўсё адразу. На шчасце, абышлося без чалавечых ахвяр, і ўжо гэта нейкі цуд. Прынамсі, па сур'ёзнасці і ступені знешніх разбурэнняў проста дзіву даешся, як удалося пазбегнуць лятальных зыходаў. І тым не менш, без рознай цяжкасці траўматызму не абышлося. Асабліва шмат калецтваў было атрымана ў час абвалаў: пашкоджаны рукі, ногі, шмат парэзаў. [illegible]

Як бывае ў нас звычайна, ніхто нічога падобнага не чакаў. [illegible]

Відавочцы расказваюць, што смерч з'явіўся знянацку. [illegible]

З часам шокавы стан страху нібы адступае, але на змену яму прыходзяць новыя, выкліканыя ўсведамленнем свайго бездапаможнага становішча. [illegible]

Спецыяльна створаная камісія падлічыла папярэдні ўрон: ён склаў 25 мільёнаў рублёў. [illegible]

А людзі тым часам тулацца ў суседзяў [illegible] Дзеля справядлівасці трэба сказаць, што ніхто не прыняў прагулку смерчу за канец свету. Людзі адразу ўзяліся за сякеры, рыдлёўкі і пачалі аднаўляць свае далёка, як паказала практыка, не надзейныя крэпасці.

Амаль за кожным былым домам замацавана брыгада будаўнікоў. Але калі будзеш спадзявацца толькі на іх, то рызыкуеш перазімаваць усё ў тым жа «чырвоным» кутку на ферме — справядліва развважаюць вяскоўцы і больш спадзяюцца на ўласныя сілы. Праўда, нямала ў вёсцы і старых, якім такі клопат вельмі дарэчы.

А ўвогуле сілы ў Ардашы сцягнуты з усяго раёна. Вось што расказаў адказны за ліквідацыю вынікаў смерчу, намеснік старшыні райвыканкома, начальнік упраўлення капітальнага будаўніцтва Смаргонскага раёна Мікалай Пятровіч Банцар.

— Маштабы трагедыі — будзем называць рэчы сваімі імёнамі — патрабуюць і адпаведнай увагі. Таму на дапамогу ніхто скупіцца не стаў. На другі ж дзень на месца ў цэнтралізаваным парадку было завезена больш дзвюх тысяч лістоў шыферу, дзесяткі кубаметраў лесу, вялікая колькасць шкла, цвікоў і г. д. Яшчэ праз дзень прыбылі спецыяльна сфарміраваныя будаўнічыя брыгады: 11—ад калгасаў раёна і 7—ад будаўнічых арганізацый. Акрамя таго, у разборы завалаў штодзённа задзейнічаны 50 ваеннаслужачых тэрміновай службы. Вялікую долю работы бяруць на сябе самі пацярпеўшыя жыхары. Апрача, як я ўжо сказаў, цэнтралізавана дастаўленых матэрыялаў, многія арганізацыі вырашылі падзяліцца з вяскоўцамі тым нямногім, што маюць самі. У прыватнасці, гасразліковы прарабскі ўчастак, райсельгасмунгас і ПМК-165 выехалі на [illegible]

Дарэчы, «нарадзіўшыся» ў Ардашах, смерч пайшоў гуляць да суседзяў — у Ашмянскі і Валожынскі раёны, праўда, па дарозе сілы крыху разгубіў. [illegible]

На здымку: вось такі, зусім нерэспектабельны выгляд мае сёння вуліца вёскі Ардашы.

Ігар КАРНЕЙ.
Фота Міхаіла РАЗУМНІКА.

ПАЛІТЫЧНАЯ СІТУАЦЫЯ НА БЕЛАРУСІ І ПЕРСПЕКТЫВЫ ЯЕ РАЗВІЦЦЯ

Ад рэдакцыі:

Палітычныя баталіі, якія заціхлі ў апошнія паўгода ў сувязі з зацяжнымі парламенцкімі канікуламі, праз некалькі тыдняў разгарацца з новай сілай. Нашу дзяржаву чакаюць надзвычай важныя палітычныя падзеі: прыняцце Канстытуцыі і новага выбарчага закона, магчымы рэферэндум аб датэрміновых выбарах Вярхоўнага Савета. Адчуваючы набліжэнне перадвыбарнага марафона, партыі і рухі пачынаюць барацьбу за ўплыў сярод выбаршчыкаў. Барацьба гэта наўрад ці будзе лёгкай для пераважнай большасці нешматлікіх, слабых палітычных згуртаванняў, многія з якіх вядомыя радавому выбаршчыку хіба што па назве.

Беларускі народны фронт у гэтым сэнсе — рэдкае выключэнне. Менавіта таму «Звязда» палічыла магчымым прадаставіць сваю трыбуну лідэру галоўнай апазіцыйнай сілы ў Вярхоўным Савеце, да меркаванняў якога многія прыслухоўваюцца. Цяперашняя палітычная сітуацыя вачыма Зянона Пазьняка — гэта ў пэўнай ступені партрэт сучаснага Народнага фронта, яго бачанне крызіснага становішча ў кантэксце стратэгіі і тактыкі барацьбы за ўладу.

Артыкул З. Пазьняка, які мы сёння змяшчаем у дыскусійным парадку—скарочаны варыянт даклада лідэра апазіцыі ў Бруселі, прачытаны 3 верасня для кіраўніцтва і супрацоўнікаў НАТА.

ПУНКТ ПОГЛЯДУ

Адраджэнне нашай суверэннай дзяржавы на палітычнай карце свету стала магчымым пасля краху камуністычнай сістэмы, з'яўляецца заканамерным вынікам барацьбы за свабоду і незалежнасць, што прывяло да распаду Савецкага Саюзу. Свет ужо паспеў забыцца пра нашае існаванне, тым больш, што змянілася гістарычная назва нашай тысячагадовай дзяржавы. Але мы жывём і адраджаем сваё нацыянальнае гістарычнае быццё (...).

(...) У жніўні 1991 года была разбурана ўлада КПСС. Беларусь замацавала сваю незалежнасць у Канстытуцыі дзяржавы. Здавалася б, перад Рэспублікай адчыніліся небывалыя перспектывы, якія Беларускі Народны Фронт сфармуляваў як вяртанне нашага народа ў Еўропу, у сістэму еўрапейскай цывілізацыі. Народны Фронт таксама прапанаваў парламенту вызначыць на перспектыву канстытуцыйны статус Беларусі як нейтральнай бяз'ядзернай дзяржавы. На наш погляд, для ўмацавання незалежнасці неабходна было зрабіць наступныя пераўтварэнні: ажыццявіць рэформу ўлады (ліквідаваць саветы і перайсці на муніцыпальную сістэму кіравання); ажыццявіць рэформу эканомікі на рынкачнай аснове; адрадзіць нацыянальную культуру і нацыянальную свядомасць; стварыць інстытуты дзяржаўнай незалежнасці (нацыянальная валюта і фінансава-крэдытная сістэма, нацыянальная армія, мытная сістэма і межы, міжнародныя сувязі на ўзроўні пасольстваў). Практычна нічога гэтага за мінулы год незалежнасці не ажыццёўлена, нягледзячы на адчайныя спробы дэпутацкай Апазіцыі БНФ паўздзейнічаць на палітыку Вярхоўнага Савета. Шмат якія задачы (напрыклад, стварэнне нацыянальнага войска) спрафаніраваныя, рэформы адкінутыя.

Грунтоўных дэмакратычных пераўтварэнняў у сістэме ўлады на Беларусі не адбылося. Разбурана толькі структура КПСС, яе ідэалагічны кантроль над грамадствам. Палітыка наменклатуры засталася такой, як і была — адносіны да дзяржаўнай улады як да сваёй прыватнай уласнасці. Аднак паводзіны наменклатуры пераменіліся. Калі раней сіла ўлады наменклатурнай бюракратыі выяўлялася ў існаванні асаблівай партыйнай арганізацыі таталітарысцкага зместу, то цяпер са стратай партыйных структур і партыйнага кантролю, улада наменклатуры пачала губляць універсальны характар. Адміністраванне не дасягае мэты. У гэтых умовах наменклатурная камуністычная бюракратыя ўбачыла грунт сваёй улады ва ўласнасці, у манаполіі на вытворчасць і ў цэлым на эканоміку. На Беларусі зараз адбываецца пераразмеркаванне дзяржаўнай уласнасці ў прыватную ўласнасць бюракратычнай наменклатуры. Альбо, кажучы бытавой мовай, адбываецца раскраданне бюракратыяй дзяржаўнай уласнасці незаконнымі і карпаратыўнымі (на аснове антыдзяржаўных законаў) метадамі. Менавіта таму і не ажыццяўляюцца рынкавыя рэформы эканомікі, павольна з'яўляюцца дэмакратычныя законы, сабатуюцца ўжо прынятыя дэмакратычныя палажэнні. Ствараюцца ўмовы і прымаюцца адпаведныя заканадаўчыя акты, спрыяльныя для наменклатурнага пераразмеркавання дзяржаўнай уласнасці, трапна названай у грамадстве «прыхватызацыяй».

«Прыхватызацыя» выклікае рэзка негатыўную ацэнку ў народзе, бо людзі разумеюць, што іх зноў бессаромна абкрадваюць. Усе канструктыўныя спробы парламенцкай Апазіцыі БНФ прымусіць Вярхоўны Савет прыступіць да рэальных рэформаў эканомікі і ўласнасці ў інтарэсах народа і дзяржавы не далі адчувальных вынікаў.

Каб змяніць становішча, парламенцкая Апазіцыя Народнага Фронту распрацавала і прапанавала некалькі дзесяткаў праектаў законаў на дэмакратычнай аснове. Практычна ўсе яны (нават праект закона аб барацьбе з карупцыяй і арганізаванай злачыннасцю) за выключэннем некаторых палажэнняў, былі адкінуты, а тыя, што ў асноўным прынятыя (напрыклад, Закон аб грамадзянстве), фактычна не дзейнічаюць і сабатуюцца выканаўчай уладай. Асабліва адмоўна адбіваецца на развіцці дзяржавы непрыняцце законапраекта аб прыватнай уласнасці на зямлю. Без гэтага закона размовы пра рэформы, пра цэны на прадукты, замежныя капіталаўкладанні, інвестыцыі ў беларускую эканоміку з'яўляюцца пустым гукам. Тым не менш, кіруючая камуністычная наменклатура, маючы эканамічную і палітычную базу ў калгаснай вёсцы, не ідзе на дэмакратычнае рынкавае вырашэнне зямельнага пытання.

Цяперашняе наменклатурна-камуністычнае кіраўніцтва Беларусі не вырашыла і не спрабавала вырашыць ніводнай неабходнай праблемы нацыянальнага развіцця, лічачы за лепшае пасіўна плесціся ў рэчышчы разбуральнай палітыкі Расіі, чым прыкладваць намаганні па стварэнні, скажам, сваёй фінансава-крэдытнай сістэмы, нацыянальнай валюты, пошуку дадатковых пастаўшчыкоў энергарэсурсаў, стварэнні праграм эканоміі і альтэрнатыўных крыніц энергіі і г. д. І гэта пры ўсім пры тым, што Беларусь — адна з найбольш развітых у эканамічным дачыненні дзяржава ў шэрагу рэспублік былога СССР, з навукаёмістай рознабаковай вытворчасцю, з даволі высокім узроўнем сельскай гаспадаркі (параўнаўча, вядома), з вялікім навуковым і інтэлектуальным патэнцыялам, з багатымі запасамі вытворчай сыравіны, з грамадскай стабільнасцю.

Прывязваючы Беларусь да абвальнага эканамічнага працэсу разбурэння, што адбываецца ў Расіі, беларуская кампрадорская наменклатура прымушае нашу дзяржаву страчваць свае перавагі, губляць сваю свабоду, перспектыву ўмацавання незалежнасці, робіць бяссэнсоўным народную працу, бо вынікамі яе народ не карыстаецца, бяднеючы з кожным днём.

Такія дзіўныя, на першы погляд, паводзіны тлумачацца адсутнасцю ў цяперашняга наменклатурна - камуністычнага кіраўніцтва Беларусі яснай канцэпцыі развіцця незалежнай дзяржавы, правінцыяльнасцю ці неразвітасцю дзяржаўнага мыслення. Палітыка, накіраваная на прыватнае ўзбагачэнне наменклатурнай бюракратыі пры дапамозе ўлады, на карпаратыўны падзел і прыватнае прысваенне дзяржаўнай уласнасці, на задушэнне адраджэння нацыянальнай свядомасці і нацыянальнай культуры, супярэчыць імкненням народа і нацыянальным інтарэсам Беларусі.

Выхадам з такога становішча, якое не можа працягвацца доўга, могуць стаць нечарговыя, дэмакратычныя выбары новага парламента Беларусі.

Аднак прайшло ўжо больш чым чатыры месяцы з моманту прыняцця рашэння аб правядзенні рэферэндуму, а Вярхоўны Савет так і не сабраўся. У красавіку, спыніўшы разгляд законапраектаў, сесія была раптоўна перапынена. Вярхоўны Савет, фактычна, самараспусціўся на нявызначаны тэрмін. Такія своеасаблівыя паводзіны тлумачацца бояззю рэферэндуму і таму нежаданнем збірацца на сесію, бо тады прыйдзецца прызначыць дату правядзення рэферэндуму. Тым часам эканоміка ў цяжкім стане, узрастаюць цэны, не хапае асноўных эканамічных законаў, а Вярхоўны Савет вось ужо хутка паўгода ў вольным самароспуску.

Мы бачым у такіх несур'ёзных дзеяннях (ці, дакладней, у бяздзеянні) Вярхоўнага Савета нежаданне выконваць закон і грубае парушэнне правоў чалавека, у прыватнасці, правоў тых 442 тысяч выбаршчыкаў, якія паставілі свае подпісы за правядзенне рэферэндуму.

Цяпер усе паводзіны кіруючай посткамуністычнай наменклатуры на Беларусі вызначаюцца рэферэндумам. Вярхоўны Савет самаўхіліўся ад палітыкі, даўшы свабоду дзеянняў наменклатурнаму ўраду (сфармаванаму, дарэчы, яшчэ ЦК КПБ—КПСС). Урад ужо зрабіў шэраг абарончых захадаў, разлічаных на магчымае паражэнне наменклатуры на рэферэндуме і на выбарах. Перш за ўсё, урад узяў у свае рукі сродкі масавай інфармацыі агульнанацыянальнага значэння, амаль увесь перыядычны друк. Урад зрабіў сябе заснавальнікам гэтых выданняў і ўтрымлівае іх за «свой», як ён мяркуе, кошт, забіраючы сродкі з дзяржаўнага бюджэту, дэфіцыт якога даўно перайшоў за крытычную рысу.

Урад рэарганізаваў сваю структуру па ўзору ЦК КПСС, стварыў аддзелы, што фактычна назіраюць і кіруюць міністэрствамі, сродкамі інфармацыі, войскам і т. п. У прыватнасці, пакрываецца небывалая карупцыя ў былой савецкай арміі, што перайшла пад юрысдыкцыю Беларусі. З войска, якое фармальна лічыцца беларускім, метадычна і мэтанакіравана звальняюць афіцэраў беларускай нацыянальнасці, санкцыянуецца праследаванне афіцэраў-беларусаў за патрыятызм, за любоў да Бацькаўшчыны, за размову па-беларуску. Савецкая ваенна-партыйная машына свядома забараняла афіцэрам-беларусам служыць на Беларусі. Прадстаўнікоў іншых нацыянальнасцяў (асабліва рускіх) наадварот прысылалі на Беларусь. У выніку амаль 40 тысяч афіцэраў-беларусаў апынуліся ў Расійскай Федэрацыі і іншых дзяржавах і толькі 5 тысячаў на Беларусі (г. зн. менш 18 працэнтаў). Іх якраз і хочуць выгнаць у запас. Афіцэры, што засталіся за мяжой Беларусі, ніяк не могуць вярнуцца на Бацькаўшчыну ў беларускае войска. Ім ствараюць усялякія бюракратычныя перашкоды менавіта тут, у Беларусі. Урад і ваенная наменклатура хочуць стварыць з войска чужую нашым нацыянальным інтарэсам аднародную структуру, па-першае, каб зручней распрадаць, выкарыстаць і прыватызаваць ваенную маёмасць, па-другое, каб у выпадку паражэння на выбарах выкарыстаць неканстытуцыйныя сродкі для захавання сваёй улады. Гэта, вядома, утапічныя «пражэкты», уласцівыя ўзроўню думання былых савецкіх ваенных чыноўнікаў, але, тым не менш, такія «пражэкты» выказваюцца былымі «палітрукамі».

Пасля прыняцця рашэння аб правядзенні рэферэндума наменклатурны ўрад Беларусі зрабіў рэзкі паварот у бок Расіі, адкрыта адкідаючы нацыянальныя інтарэсы беларускай дзяржавы. 20 ліпеня 1992 г. у Маскве былі падпісаны Пратакол спаткання ўрадавых дэлегацый Расіі і Беларусі, Дагавор аб каардынацыі дзейнасці ў ваеннай галіне, Пагадненне аб стратэгічных сілах, часова размешчаных на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, і іншыя дакументы, згодна з якімі Беларусь збіраецца мець «адзіную грашовую сістэму» з Расіяй на аснове расійскага рубля. Відавочна, няма патрэбы тлумачыць, што такое рашэнне ў існуючым становішчы было б раўназначна страце суверэнітэту, нацыянальнай капітуляцыі. Тады ўсялякія эканамічныя рэформы на Беларусі губляюць сэнс. Беларускі народ з іх нічога не скарыстае.

Асабліва абсурдныя і для многіх нечаканыя пагадненні ў ваеннай галіне. Яны супярэчаць прынцыпам незалежнай дзяржавы. Згодна з гэтымі ненармальнымі пагадненнямі ўсе стратэгічныя войскі на тэрыторыі Беларусі пераходзяць пад юрысдыкцыю Расеі, але пры гэтым Беларусь не атрымлівае ні капейкі за арэнду тэрыторыі, палігонаў, аэрадромаў і г. д. Увесь рух вайсковага расійскага транспарту будзе адбывацца на бяспошлінной аснове пры поўнай адсутнасці кантролю за перамяшчэннем расійскіх войскаў з боку беларускай дзяржавы; сацыяльна-бытавое забеспячэнне расійскіх ваеннаслужачых бярэ на сябе беларускі бок. Фінансаванне свайго войска на Беларусі будзе, вядома, ажыццяўляць Расія і, вядома ж, пустымі інфляцыйнымі рублямі, а напаўняць гэтыя пустыя рублі таварам (па сутнасці, паперу) вымушана Рэспубліка Беларусь. Расія будзе ажыццяўляць поўны кантроль над абароннай вытворчасцю Беларусі. Самае дзіўноснае ў гэтых арыгінальных пагадненнях тое, што грамадзяне Беларусі будуць рэкрутаваныя служыць у армію чужой дзяржавы і прымаць прысягу не Беларусі. (Згодна Закона аб грамадзянстве такія ваеннаслужачыя аўтаматычна пазбаўляюць сябе грамадзянства Беларусі). Расійскае войска застаецца на тэрыторыі беларускай дзяржавы не два гады, як адзначалася ў ранейшых дакументах СНД, а сем гадоў, што абсалютна нічым не абгрунтавана, акрамя як экспансіяніцкімі намерамі расійскага кіраўніцтва. У гэтых пагадненнях лёгка прададзеныя нацыянальныя інтарэсы Беларусі, парушаныя дагаворы СНД. І што даволі сімптаматычна — гэтыя пагадненні ўрад падпісаў без папярэдніх палітычных кансультацый з Вярхоўным Саветам.

Паўстае пытанне, чаму такія пагадненні сталі магчымымі. Галоўная прычына — ізноў рэферэндум. У выпадку паражэння на рэферэндуме і на выбарах беларуская посткамуністычная наменклатура спадзяецца на ўмяшанне і падтрымку чужой дзяржавы.

Магу з поўнай упэўненасцю сказаць, што тыя, хто захочуць ужыць радыкальныя сродкі супраць Беларусі, пацерпяць поўны крах, які можа стаць канцом Расійскай імперыі. Мы — народ іншай культуры, які ўмее захоўваць мір і цаніць чалавечую асобу.

Палажэнні маскоўскіх дакументаў ад 20 ліпеня выгадныя толькі Расіі. Нам вядома, што галоўны геапалітычны інтарэс на захадзе СНД для расійскай імперыялістычнай палітыкі ўяўляе Беларусь. Расія глядзіць на нашу тэрыторыю як на калідор і дзверы ў Еўропу, як на стратэгічны плацдарм для захавання пазіцый у свеце, для уздзеяння на Польшчу, на Украіну, на Захад. Расія праводзіла і праводзіць імперскую палітыку, што вынікае з яе імперскай структуры. Не трэба ілюзій — ідэалагічныя і палітычныя шаблоны ў дзеяннях гэтай жабрацкай, смяротна хворай звышдзяржавы, усталяванай на багатых землях, ствараліся стагоддзямі і не змяніліся па сённяшні дзень. Акрамя дэзінтэграцыі, у гэтай штучнай краіны няма дэмакратычнай перспектывы. Яна абсалютна не зацікаўлена ў існаванні незалежнай беларускай дзяржавы і ніколі не будзе спрыяць нашаму суверэнітэту.

Тым часам палітыка Расіі і іншых сумежных дзяржаў паказвае, што СНД як часовае, штучнае, пераходнае ўтварэнне ўжо вычарпала свае палітычныя магчымасці і для Беларусі цяпер няма ніякой неабходнасці звязваць сябе дагаворам з так званай Садружнасцю Незалежных Дзяржаў. Як паказала практыка, перспектыву маюць двухбаковыя дзяржаўныя пагадненні. Мы не адмаўляем, аднак, магчымасці стварэння больш натуральнай садружнасці новых дзяржаў, што размешчаны паміж Балтыйскім і Чорным марамі і блізкія па сваёй гісторыі, культуры, узроўню развіцця эканомікі.

Цяпер некалькі слоў пра расстаноўку палітычных сіл на Беларусі і палітыку Народнага Фронта. На Беларусі існуе сем асноўных палітычных партый і рухаў. Гэта, перш за ўсё, Беларускі Народны Фронт, потым Аб'яднаная дэмакратычная партыя, Сацыял - дэмакратычная грамада, Хрысціянска-дэмакратычная злучнасць, Сялянская партыя, Нацыянал-дэмакратычная партыя і Партыя камуністаў Беларусі. У апошні час наменклатурай (ці пры яе садзеянні) створана некалькі штучных партый, без ясных партыйных праграм у разліку на магчымыя выбары, а таксама некалькі квазіпалітычных арганізацый-фантомаў без істотнай сацыяльнай апоры ў грамадстве.

Па сваіх палітычных дзеяннях і імкненнях, па поглядах на рэформы эканомікі, па падыходах да сацыяльных пытанняў, да развіцця культуры, рэлігіі, канфесійнай дзейнасці, па ўяўленнях аб прававай дзяржаве, аб нацыі, аб грамадстве і чалавеку, ва ўсіх галоўных аспектах сваёй палітычнай дзейнасці БНФ найбольш набліжаецца да палітычнай практыкі і прынцыпаў еўрапейскай хрысціянскай дэмакратыі, а таксама да народных і некаторых кансерватыўных партый. БНФ — гэта шырокі цэнтрысцкі рух, які не карыстаецца крайнімі радыкальнымі метадамі ў палітыцы і імкнецца выяўляць увесь дэмакратычны спектар праблем Беларусі. Спецыфіка палітычнага становішча на Беларусі ў тым, што тут няма праварадыкальных палітычных сілаў. Таму дзяржаўная камуністычная прапаганда, змагаючыся супраць БНФ, заўсёды старалася навязаць грамадству думку пра Народны Фронт як пра крайнюю экстрэмісцкую сілу, што імкнецца перастраляць і паравешаць усіх «чэсных» камуністаў, спараджала часам пры гэтым камічныя сітуацыі з прычыны яўнай неадпаведнасці прапаганды і рэальнасці.

Сярэдні ўзрост у БНФ 35—40 гадоў. У руху ўдзельнічаюць дзесяткі тысяч людзей розных сацыяльных груп. Больш за ўсё інтэлігенцыі і рабочых. Вельмі малы працэнт сялян-калгаснікаў. Сацыялагічныя даследванні незалежных служб, праведзеныя ў чэрвені 1992 года, высветлілі, што 34 працэнты насельніцтва Беларусі бачаць у БНФ палітычную сілу, здольную вывесці рэспубліку з крызісу. Каля 4 працэнтаў лічаць, што гэта могуць зрабіць камуністы, 4,3 працэнта спадзяюцца на прафсаюзы, 4,2 працэнта — на саюз аграрнікаў, 4 працэнты — на ўсе астатнія палітычныя партыі, 54,2 працэнта — не ведаюць, што адказаць на гэтае пытанне.

Такое становішча тыповае для Беларусі вось ужо некалькі гадоў. У апошні час у сувязі з падрыхтоўкай да рэферэндуму і актыўнай наменклатурнай «прыхватызацыяй» дзяржаўнай маёмасці пазначылася агульная тэндэнцыя да больш рашучай падтрымкі Народнага Фронту.

Істотна тое, што на Беларусі апазіцыю наменклатурнаму кіраўніцтву складаюць не рэакцыйныя, не антыдэмакратычныя, як ў Расіі, а дэмакратычныя сілы. Таму мы з аптымізмам глядзім на нашу дзяржаўную і нацыянальную перспектыву. Будучыня БНФ і наша дэмакратычная свабода яшчэ наперадзе.

Зянон ПАЗЬНЯК,
народны дэпутат Беларусі.

Касцёл Святога Роха: на гэты раз перамагло разуменне

Апошнім часам паміж Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь і вернікамі касцёла Святой Тройцы, больш вядомага як касцёл Святога Роха, што на «Залатой горцы» Мінска, ідуць спрэчкі за будынак касцёла. Вернікі патрабуюць вярнуць яго для набажэнства. Абодва бакі сустрэліся 23 верасня ў Вярхоўным Савеце, Камісія якога па адукацыі, культуры і захаванню гістарычнай спадчыны таксама зацікаўлена ў хутчэйшым вырашэнні канфлікту. Прэтэнзіі і пратэст вернікаў становяцца ўсё больш настойлівымі. Яны высвятляюць адносіны з дзяржавай традыцыйнымі спосабамі: пікетамі і дэманстрацыямі перад будынкам Вярхоўнага Савета і г. д. Размова ў Вярхоўным Савеце таксама пачалася з ультыматыму.

Ксёндз беларускамоўнай парафіі Рыма — каталіцкай канфесіі пры касцёле Міхаіл Сапель адразу загаварыў аб злачынствах бальшавікоў, якія ў свой час яны ўчынілі ў адносінах да святых храмаў, касцёлаў, цэркваў. І сёння, на яго думку, дзяржава павінна адказваць за свае дзеянні ў мінулым. Касцёл павінен выконваць сваё асноўнае прызначэнне — быць святым месцам. Яно-то так. Але Міністэрства культуры і Белдзяржфілармонія, на балансе якой знаходзіцца гэты будынак, уклалі шмат сродкаў для таго, каб адрэстаўрыраваць яго ў 1984 г. і прыстасаваць пад камерную канцэртную залу з арганам. А за час дзеяння ў ім філармоніі толькі з 1978 па 1984 г. балансавы кошт касцёла з абсталяваннем павялічыўся ў 23 разы і склаў 19 мільёнаў 476 тысяч 607 рублёў. Быў спецыяльна спраектаваны і пабудаваны чэха-славацкай фірмай «Біро» арган — адзін з трох канцэртных арганаў на Беларусі. Між іншым, менавіта гэты арган з'яўляецца базавым для падрыхтоўкі маладых арганістаў, паслугамі якіх з цягам часу будуць карыстацца касцёлы рэспублікі. Таму для Міністэрства культуры сёння перадача будынка ва ўласнасць вернікаў — балючае пытанне.

Дзякуючы намаганням работнікаў культуры касцёл захаваўся і працягвае функцыяніраваць. Каб не ўвага людзей, якія зразумелі каштоўнасць гістарычнага помніка, то, магчыма, і гэта святыня была б разбурана, як многія іншыя храмы ў нашай краіне. У пісьме міністра культуры Яўгена Вайтовіча да католікаў, якое ён зачытаў на сустрэчы, гаворыцца: «Закон «Аб культуры ў Рэспубліцы Беларусь» у артыкуле 16 часткі 4 забараняе закрыццё альбо змяненне функцый устаноў культуры. У даным выпадку змяненне функцый установы будзе азначаць ліквідацыю адзінай у 2-мільённым Мінску і ў рэспубліцы камернай філарманічнай залы».

Міністр дадае:

— Мы не супраць перадачы касцёла католікам. Але нам патрэбен час для пабудовы новага будынка для філармоніі. Будуць запрошаны спецыялісты, каб разабраць і перанесці арган на новае месца. Міністэрства культуры разумее пачуцці вернікаў. У свой час яно перадало царкве рэстаўраваныя храмы ў Мінску, Гродна, Магілёве, Івянцы, Заслаўі, у Воранаўскім, Пінскім, Берастаўіцкім і іншых раёнах.

Нельга дзейнічаць тымі ж метадамі, якімі карысталіся бальшавікі. Раней разбураліся храмы, сёння робіцца спроба спустошыць культуру. Культурныя ўстановы і храмы маюць адно прызначэнне — несці духоўнасць чалавеку. І гэта парадокс, што яны не могуць зразумець адзін аднаго.

На пасяджэнні вырашылі яшчэ раз абмеркаваць дамоўленасць парафіі з Белдзяржфілармоніяй аб сумесным карыстанні залай касцёла Святой Тройцы, толькі ўжо больш дэталёва, каб потым не ўзнікала спрэчак і непаразуменняў. На гэты раз перамагло разуменне.

Ганна ЛАГУН.

ПРАВЕРЦЕ ПРАВІЛЬНАСЦЬ АФАРМЛЕННЯ АБАНЕМЕНТА

На абанеменце павінен быць прастаўлены адбітак касавай машыны.

Пры афармленні падпіскі (пераадрасоўкі) без касавай машыны на абанеменце прастаўляецца адбітак каляндарнага штэмпеля аддзялення сувязі. У гэтым выпадку абанемент выдаецца падпісчыку з квітанцыяй аб аплаце кошту падпіскі (пераадрасоўкі).

Для афармлення падпіскі на газету або часопіс, а таксама для пераадрасавання выдання бланк абанемента з даставачнай карткай запаўняецца падпісчыкам чарнілам, разборліва, без скарачэнняў, адпаведна ўмовам, выкладзеным у каталогах.

Запаўненне месячных клетак пры пераадрасаванні выдання, а таксама клеткі "ПВ-МЕСЦА" робіцца работнікамі прадпрыемстваў сувязі.

РОЗГАЛАС

СПРАВЫ ІДУЦЬ НЕ ЛЕПШЫМ ЧЫНАМ

МІНСК. Паводле Мінсксельгаспрода, на 21 верасня гаспадаркі вобласці нарыхтавалі ўсяго 11.342 тоны бульбы (гэта 14 працэнтаў да плана) і 10.423 тоны агародніны (17,9 працэнта). Яшчэ каля 6 тысяч тон пастаўлена ў Мінск з-за межаў рэспублікі. У цэлым жа з-за засухі ўраджайнасць бульбы значна ніжэйшая. Калі ў мінулыя гады бралі па 300 цэнтнераў з гектара, то ў гэтым — 85—90 цэнтнераў, з якіх палавіну гаспадаркі пакідаюць на насенне будучага года. Зараз у Мінсксельгаспродзе шукаюць, дзе яшчэ можна ўзяць бульбу. Прычым дзіўна, што ўлады Мінска чамусьці знізілі абавязковыя яе пастаўкі ў сталіцу з 90 да 60 тысяч тон. Тры тысячы з іх пастаўлены ўжо з іншых абласцей рэспублікі, прапрацоўваецца пытанне аб завозе бульбы з Польшчы. У цэлым жа па рэспубліцы работы на бульбяных палях ідуць поўным ходам. Паводле даных Мінсельгаспрода РБ, на 22 верасня было ўбрана 122,7 тысячы гектараў — крыху больш палавіны ўсіх плошчаў. Накапана амаль 1 мільён 200 тысяч тон клубняў пры сярэдняй ураджайнасці 97 цэнтнераў.

З НОВЫМ ГОДАМ, ХАВЭРЫМ!

27 верасня яўрэі свету адзначаюць прыход Новага 5753 года паводле летазлічэння ад стварэння свету. Яўрэі Мінска ў гэты дзень збяруцца на малітву і лекцыю галоўнага равіна Беларусі ў актавай зале інстытута «Белпраект» па праспекту Машэрава, 23.

Сардэчна віншуем нашых суайчыннікаў іудзейскага веравызнання, жадаем ім шчасця і радасці ў Новым годзе.

Хавэрым (іўрыт)—сябры.

ВЯЛІКАЯ КААРДЫНАЦЫЯ

Нядаўна ў Маскве адбылася нарада лідэраў камуністычных і рабочых партый, якія занялі месца забароненай у Расіі КПСС. Удзел у сустрэчы прымаў і адзін з кіраўнікоў Партыі камуністаў Беларусі Віктар Чыкін. На нарадзе дзеля каардынацыі дзеянняў быў сфарміраваны Палітычны кансультатыўны камітэт кіраўнікоў рабочых і камуністычных партый.

Першая нарада кансультатыўнага камітэта адкрылася ўчора ў Мінску.

Беларусь — Балгарыя: так шмат паралеляў

На іх само сабой акцэнтавалася гаворка, якую правялі з журналістамі 24 верасня Стаян Фердаў, пасол Балгарыі ў Беларусі, святар і грамадскі дзеяч Грозю Грозеў, балгарскі беларусіст Венета Казарава і іншыя. Журналісты даведаліся:

— што ў Балгарыі таксама ідзе актыўнае абмеркаванне новых дзяржаўных сімвалаў. Разгляду адпаведнай парламенцкай камісіі было прадстаўлена аж 45 варыянтаў герба (з якіх ніводзін не прынялі), а пошукі сапраўднага нацыянальнага сцяга сягнулі ажно ў 7-е стагоддзе, эпоху хана Аспаруха, калі сцягам балгар служыў... конскі хвост;

— што ўжо створана пятнаццаць сумесных балгара-беларускіх прадпрыемстваў і на працягу Дзён Балгарыі ў Беларусі, мяркуецца, будзе зарэгістравана шаснаццатае.

Мерапрыемствы Дзён, акрамя сталіцы, пройдуць таксама ў Заслаўі, Магілёве, Полацку.

ВЫПРАБАВАННЕ НА ПРЫГОДНАСЦЬ

ТАЛАЧЫН. (Т. Махтадуй). У аддзеле ўнутраных спраў райвыканкома вельмі строгі падыход да падбору кадраў. Сёлета, напрыклад, звольнена 5 работнікаў міліцыі. Да нядобрасумленнага выканання імі службовых абавязкаў аднесена тое, што яны некалькі разоў спазняліся на работу, не сачылі за сваёй выпраўкай, ігнаравалі нашэнне формы. Так што ўсё гэта трэба ўлічыць тым, хто вырашыў стаць міліцыянерам. А нядаўна ўведзены выпрабавальны тэрмін на год для кожнага вартавога правапарадку. За гэты час да навічка ўважліва прыглядзяцца, праверацць яго дзелавыя якасці і зробяць вывад — можа ён стаць міліцыянерам ці не.

Нацыянальны банк — прадпрыемствам: «Вы гэтыя хітрыкі кіньце»

Нацыянальны банк Рэспублікі Беларусь часова абмежаваў выдачу крэдытаў камерцыйным банкам. Гэта выклікана, мякка кажучы, некарэктнымі паводзінамі вытворцаў — кліентаў банкаў, якія любымі шляхамі спрабуюць набраць як мага больш доўгатэрміновых крэдытаў. У выніку сума апошніх дасягнула 230 мільярдаў рублёў, хоць на рахунках прадпрыемстваў ёсць свабодныя сродкі. Цяпер доўгатэрміновыя крэдыты будуць выдавацца толькі пасля фінансавай экспертызы прадпрыемстваў і толькі пад праграмы, якія маюць вялікае значэнне для эканомікі рэспублікі.

НЕ АБЫШЛІ ЎВАГАЙ

Чорным аказаўся гэты панядзелак для консула Рэспублікі Польшча ў Беларусі. Уначы ў цёмным двары на Нямізе была «абчышчана» яго службовая аўтамашына.

Мінскія зладзеі ўжо не першы раз выбіраюць аб'ектамі сваёй увагі грамадзян суседніх дзяржаў. Літаральна на мінулым тыдні падверглася «аблягчэнню» кватэра другога сакратара нямецкага пасольства. Узламаўшы дзверы, зладзеі знеслі відэакамеру, магнітафон і асабістыя рэчы.

РІД.

ГРОШЫ ПАХНУЦЬ ГАЗАЙ

Аршанскім РАУС і аддзелам па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю ўпраўлення КДБ па Віцебскай вобласці раскрыта і спынена проціпраўная дзейнасць групы ваеннаслужачых з дыслацыраванай у Аршанскім раёне часці Аб'яднаных войск СНД. Капітан А., лейтэнант К., прапаршчык М. і іншыя вырашылі, відаць, за дзяржаўны кошт паправіць свае фінансавыя праблемы, рэалізуючы са сховішчаў часці буйныя партыі газы (некалькі соцень тон). Следчым падраздзяленнем УКДБ узбуджана крымінальная справа па прыкметах злачынства, прадугледжаных артыкулам 91 КК РБ. І хоць следства працягваецца, ужо сёння можна сказаць: адабраныя ў раскрадальнікаў сотні тысяч рублёў сапраўды пахнуць газай.

Падраздзяленне грамадскіх сувязей КДБ Беларусі.

Выпуск «Розгаласа» рыхтавалі: Ігар Карней, Аляксандр Коктыш, Станіслаў Сулкоўскі, Ігар Шчучэнка

У САВЕЦЕ КАНТРОЛЬНАЙ ПАЛАТЫ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Савет Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь на чарговым пасяджэнні разгледзеў вынікі праверкі правільнасці фарміравання і эфектыўнасці выкарыстання сродкаў Пенсіённага фонду Рэспублікі Беларусь.

Было адзначана, што фонд не ў поўнай меры забяспечыў збор і накапленне даходаў для фінансавання сацыяльных выплат. У першым паўгоддзі гэтага года ў яго бюджэт паступіла 21 млрд. рублёў, што складае толькі 80,8 працэнта ад планавага задання.

Бюджэт фонду на 1992 год быў зацверджаны толькі ў канцы мая. Фактычна ўвесь гэты час работнікі ўсіх падраздзяленняў фонду працавалі без неабходных арыенціраў, не былі мабілізаваны на выкананне планаў даходаў. Пратэрмінаваная запазычанасць фонду плацельшчыкаў узносаў на 1 ліпеня 1992 года склала 802,8 млн. рублёў.

Савет Кантрольнай палаты звярнуў увагу праўлення Пенсіённага фонду Рэспублікі Беларусь на недахопы ў кіраванні фінансамі фонду, на неабходнасць ашчаднага і больш эфектыўнага выкарыстання сродкаў. Прапанавана таксама ажыццявіць шэраг захадаў па ўпарадкаванню камерцыйнай дзейнасці фонду.

У сувязі са зваротам у Кантрольную палату Рэспублікі Беларусь рабочага Ляхавіцкай дарожна-будаўнічай перасоўнай механізаванай калоны № 29 «Брэстаблсельбуда» К. Пугача разгледжаны вынікі праверкі гэтай арганізацыі. Яна выявіла шматлікія злоўжыванні ў гаспадарчай дзейнасці начальніка і галоўнага бухгалтара калоны А. Бакуновіча і А. Яфімчык. Савет патрабаваў ад кіраўніцтва «Брэстаблсельбуда» вызваліць А. Бакуновіча і А. Яфімчык ад займаемых пасад. За нанесеныя страты на іх зроблены грашовыя налікі. Матэрыялы праверкі перададзены ў пракуратуру.

На пасяджэнні Савета былі разгледжаны прапановы Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь па ўнясенні змяненняў і дапаўненняў у шэраг законапраектаў. Яны будуць унесены на разгляд Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

Інфармацыйна-аналітычны аддзел Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь — БЕЛІНФАРМ.

ІНФАРМАЦЫЯ ДЛЯ РОЗДУМУ:

АФІЦЭРЫ-БЕЛАРУСЫ

Колькасць афіцэраў-беларусаў у Беларускай арміі няўхільна расце. Калі ў сёлетнім маі яны складалі 19 працэнтаў ад агульнай колькасці, сёння — 29, дык да канца бягучага года чакаецца павелічэнне іх долі да 33—34 працэнтаў. Гэта найперш звязана з міграцыйнымі працэсамі сярод афіцэрства краін СНД і стварэннем уласнай беларускай арміі.

● РАДЫЁПЕРАХВАТ ● РАДЫЁПЕРАХВАТ ● РАДЫЁПЕРАХВАТ ●

«ГОЛАС АМЕРЫКІ»

*** Пагаджальная камісія кангрэса ЗША адобрыла законапраект, які прадугледжвае прадастаўленне 460 мільёнаў долараў на праграму дапамогі былым рэспублікам СССР, якія ажыццяўляюць пераход да дэмакратыі і свабоднага рынку. Прадугледжаны і ўклад 3 мільярдаў долараў у стабілізацыйны фонд валют рэспублік былога Саюза ССР. Аднак дапамога Азербайджану не будзе аказвацца ў выпадку працягу блакады Нагорнага Карабаха.**

* Чарговы раунд перагавораў па блізкаўсходніх праблемах паміж Ізраілем і арабскімі краінамі закончыўся ў Вашынгтоне без значнага прагрэсу. Перагаворы зайшлі ў тупік адносна часу і тэмпаў вываду ізраільскіх войск з Галанскіх вышынь. Чарговая сустрэча ўдзельнікаў перагавораў назначана на 21 кастрычніка — зноў у Вашынгтоне.

*** Злучаныя Штаты выдзелілі звыш 6 мільёнаў долараў для садзейнічання эвакуацыі тысяч зняволеных, што ўтрымліваюцца ў канцэнтрацыйных лагерах былой Югаславіі. Зняволеныя ёсць у лагерах усіх варажуючых бакоў.**

РАДЫЁ «СВАБОДА»

* Міжнародныя пасрэднікі Арганізацыі Аб'яднаных Нацый па Югаславіі Сайрус Вэнс і лорд Оўэн прыбылі ўчора ў паўночны рэгіён Босніі і Герцагавіны. Іх місія пакуль што станоўчых вынікаў практычна не дае.

*** Еўрапейскі банк рэканструкцыі і развіцця выдзеліў на праграму дапамогі прыватызацыі прамысловасці Украіны звыш 2 з палавінай мільёнаў долараў. У ажыццяўленні праграмы будуць прымаць удзел германскія, брытанскія і амерыканскія фірмы.**

* Расійскі завод, які выпускае гарэлку «Сталічная», выступіў у абарону чысціні сваёй прадукцыі пасля таго, як у Чэха-Славакіі была захоплена партыя недабраякаснай гарэлкі з такой жа этыкеткай. Кіраўніцтва завода заявіла, што сёлета «Сталічная» ў Чэха-Славакію наогул не завозілася. Чэхаславацкія афіцыйныя асобы пагадзіліся, што гарэлка магла быць выраблена нелегальнымі вытворцамі.

*** Прэм'ер-міністр Вялікабрытаніі Джон Мейджар стаў яшчэ адным еўрапейскім лідэрам, якія заклікаюць да абмежавання паўнамоцтваў цэнтральных органаў Еўрапейскай супольнасці. Мейджар указаў на небяспеку занадта вялікай цэнтралізацыі і недэмакратычнасці супольнасці. Аналагічныя заявы зрабілі раней канцлер ФРГ і прэм'ер-міністр Даніі.**

* Камандуючы ваенным кантынгентам ААН у Югаславіі генерал Марыён заявіў, што штаб войск ААН у Сараеве павінен быць перавезены ў больш бяспечнае месца.

*** Прадстаўнік польскіх улад сказаў журналістам, што, нягледзячы на заканчэнне «халоднай вайны», Польшча не ліквідуе сваю ваенную прамысловасць. Яна мае намер сканцэнтраваць увагу на экспарце ўзбраення.**

* 25 тысяч дэманстрантаў прайшлі па цэнтральных вуліцах і плошчах Будапешта, выказваючы пратэст супраць правага нацыяналістычнага руху ў Венгрыі. Дэманстранты прайшлі да памяшкання парламента з песнямі і лозунгамі ў падтрымку свабоды і дэмакратыі.

● РАДЫЁПЕРАХВАТ ● РАДЫЁПЕРАХВАТ ● РАДЫЁПЕРАХВАТ

Падумаем пра светлую дату ў нашай гісторыі, падумаем пра ўвесь беларускі народ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар).

Беларусі. Хоць мерапрыемства планавалася загадзя, тым не менш для высокіх гасцей, якія прыйшлі азнаёміцца з беларускім мастацтвам і з творамі Я. Ждана, які шмат піша на біблейскую тэматыку, не знайшлося кваліфікаванага мастацтвазнаўцы для агляду экспазіцыі. Таму даводзілася святарам самім паблукаць па залах, распытваючы пра тое, што іх цікавіла, у наведвальнікаў.

Увечары ў Свята-Духавым кафедральным саборы адбыўся малебен перад цудатворным абразом Божае Маці, названым Мінскі. Было шмат вернікаў, якія прыйшлі ў гэты святы дзень атрымаць благаславенне ўладыкі Філарэта і шаноўных патрыярхаў, разам з імі нагадаць імёны сваіх слаўных продкаў, чые высакародныя справы садзейнічалі ўсталяванню на гэтай зямлі хрысціянства, якое паставіла на месца прынцыпу жорсткага эгаізму і права моцнага прынцыпы справядлівасці, міласэрнасці, спачування і любові.

Першы дзень для ўдзельнікаў свята закончыўся праглядам кінафільма пра Беларусь. А на наступны адбылася навуковая канферэнцыя, прысвечаная 1000-годдзю Полацкай епархіі і Праваслаўнай царквы на Беларусі.

Матэрыялы, прысвечаныя гэтай падзеі, а таксама далейшаму святкаванню, чытайце ў наступных нумарах.

Таццяна АНТОНАВА.

НА ЗДЫМКАХ: юбілейныя святкаванні пачаліся ў Свята-Духавым кафедральным саборы; на свяце Беларускай царквы пазнаёміліся айцец Барыс з Балгарыі і айцец Арто Лескінен з Фінляндыі; госці свята ў час наведвання Нацыянальнай мастацкай галерэі.

Фота Я. ПЯСЕЦКАГА.

Якім быць Інстытуту дзяржаўнага будаўніцтва

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

мае сваё, нестандартнае бачанне праблем, які жадае працаваць з задавальненнем, а не адбываць нейкую павіннасць.

Інстытуту патрэбны людзі, якія валодаюць замежнымі мовамі. Прычым не проста перакладчыкі, а прафесіяналы-юрысты. Ведаючы, што такіх у Беларусі вельмі мала, плануецца адкрыць для супрацоўнікаў інстытута спецыяльныя курсы па вывучэнню розных моў, прычым за кошт сродкаў інстытута.

Хачу адзначыць, што будзем старацца прымаць на работу людзей не старых, а пераважна маладых, дзейных, якія валодаюць высокай працаздольнасцю.

— Вы ўпэўнены, што хутка здолееце набраць 60 супрацоўнікаў, якія поўнасцю адпавядалі б пералічаным патрабаванням?

— А я і не імкнуся рабіць гэта хутка. Перакананы, што з падборам кадраў спяшацца нельга. Думаю, будзе нядрэнна, калі ўкамплектую штат супрацоўнікаў на працягу двух гадоў.

У сваім пытанні вы закранулі вельмі важную праблему, якая стаіць сёння не толькі перад Інстытутам дзяржаўнага будаўніцтва і заканадаўства. Вымушаны з жалем канстатаваць няхватку інтэлектуальнага патэнцыялу ў Беларусі. Яна ўзнікла ў выніку сістэмы адбору кадраў, народжанай цэнтралізаванай структурай улады СССР, калі лепшыя спецыялісты з рэспублік запрашаліся на работу ў Маскву, і працаваць ва ўстановах саюзнага значэння лічылася прэстыжным. Такім чынам у сталіцы былога СССР дзесяткамі гадоў канцэнтравалася інтэлектуальная эліта, у ліку якой, дарэчы, і цяпер знаходзіцца нямала нашых земляк оў. Я не маю нічога супраць прыцягнення да работы ў інстытуце вучоных з Масквы, неабавязкова нават выхадцаў з Беларусі, якія маглі б дапамагчы сваімі ідэямі станаўленню беларускай дзяржаўнасці.

Асаблівасць работы ў Інстытуце дзяржаўнага будаўніцтва заключаецца ў тым, што тут не трэба будзе выконваць чый-небудзь сацыяльны заказ, чыю-небудзь дакладную ўстаноўку. Мы самі павінны будзем выдаваць ідэі і канкрэтныя праграмы іх увасаблення ў жыццё. А гэта не ўсякі зможа. Ва ўсякім выпадку, не для ўсякага гэта прывычна. Шчыра кажучы, кадравую праблему лічу адной з самых галоўных для інстытута.

— А якія ёсць яшчэ?

— На жаль, у інстытута няма свайго памяшкання. Галоўнае гаспадарчае ўпраўленне Савета Міністраў спрабуе знайсці што-небудзь прыдатнае, але, бачна па ўсім, яму пакуль гэта не ўдаецца. Апрача таго, «завісла» пытанне з матэрыяльна-тэхнічным забеспячэннем. Якая служба і як стане гэтым займацца — на сённяшні дзень невядома.

ЦЭНЫ НА РЫНКАХ

(у рублях) 24 верасня

	Вільнюс	Масква	С.-Пецярбург	Мінск
Ялавічына	—	300—500	250—500	180
Свініна	220—230	300—450	200—600	180—220
Куры	350	400—600	250—400	—
Масла	210—220	—	400	220
Алей	—	160	200	150
Малако	16	70	—	—
Тварог	50	150	80	60—70
Смятана	150	300	250	140—150
Яйкі	100—120	80	100	50
Бульба	25	25	25—40	18—25
Памідоры	35	50—70	50—60	25—40

АДНЫМ РУХАМ СТАЛА БОЛЬШ

15 верасня пад нумарам 414 Міністэрства юстыцыі зарэгістравала статут Руху за тэрытарыяльнае самакіраванне (РТС).

Асноўнай мэтай Руху з'яўляецца садзейнічанне стварэнню на Беларусі сістэмы тэрытарыяльнага самакіравання. Менавіта сістэмы, прычым у статуце сфармуляваны два галоўныя прынцыпы яе будовы: па-першае, фарміраванне бюджэту і вызначэнне паўнамоцтваў мясцовых органаў улады знізу і, па-другое, аўтаномнасць у вырашэнні тэрытарыяльных задач.

Для дасягнення гэтай мэты неабходна прыняцце адпаведнага закона, а каб парламентарыі прагаласавалі за такі закон, павінна існаваць адпаведная грамадская думка.

Рух не ставіць сваёй мэтай прыход да ўлады. Ён на выбарах падтрымлівае прадстаўнікоў розных палітычных плыняў, якія на справе падзяляюць мэты і праграмныя прынцыпы Руху.

М. БУСНЮК, старшыня Цэнтральнай рады Руху за тэрытарыяльнае самакіраванне.

СМЕХАТЭРАПІЯ

Пакуль мы смяёмся з сябе, мы — жывыя і здаровыя!

І ВОСЬ НОВАЯ, ПАКУЛЬ САКРЭТНАЯ ПАСТАНОВА, ЯКАЯ ЎСТУПІЦЬ У ДЗЕЯННЕ З 1 СТУДЗЕНЯ 1993 ГОДА. ЧЫТАЧЫ «ЗВЯЗДЫ» ЗНАЁМЯЦЦА З ЁЮ ПЕРШЫМІ.

ПАСТАНОВА ВЯРХОЎНАГА САВЕТА І САВЕТА МІНІСТРАЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

«Аб бульбе»

1. Бульба з'яўляецца галоўным і адзіным харчовым прадуктам на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь. Усе астатнія харчовыя тавары і прадукты абвяшчаюцца несапраўднымі і падлягаюць знішчэнню на працягу трох дзён з дня апублікавання гэтай пастановы.

2. З дня апублікавання гэтай пастановы слова «Бульба» пісаць ва ўсіх відах тэксту толькі з вялікай літары, незалежна ад месца ў сказе, зместу і характару выказвання.

3. Камісіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па нацыянальнай сімволіцы прапрацаваць пытанне аб унясенні малюнка Бульбы на нацыянальны сцяг рэспублікі, а таксама аб унясенні слова «Бульба» ў тэкст Дзяржаўнага гімна Беларусі (не меней двух разоў у кожным куплеце і прыпеве).

4. Нацыянальнаму банку Рэспублікі Беларусь пачаць паступовую замену расійскіх рублёў і беларускіх разліковых білетаў на новы від грошай — бульбу. Мэтазгодным лічыць тэрміновую ўстаноўку курса бульбы ў адносінах да іншаземных валют і айчынных каштоўных папер. Усе разлікі на тэрыторыі рэспублікі весці толькі бульбай, зарплату на прадпрыемствах, у арганізацыях і ўстановах выдаваць ёй жа.

5. Міністэрству абароны РБ ва ўмовах узмацнення абараназдольнасці Беларусі тэрмінова распрацаваць і прыступіць да вырабу ўзбраенняў на аснове бульбы: бульбамёт, бульбяны пісталет, бульбяная ракета «поле—паветра», бульбяная міна і г. д. Прадугледзець размяшчэнне клубняў бульбы замест зорачак на пагонах афіцэрскага саставу.

6. Нацыянальнаму Алімпійскаму камітэту РБ тэрмінова пачаць падрыхтоўку зборных каманд Беларусі па новых відах спорту: хакей з бульбай, кіданне клубняў і скачкі цераз бульбоўнік, а таксама замяніць цяжкую атлетыку на падняцце вядзёр з бульбай. Замест медалёў узнагароджваць пераможцаў спартыўных спаборніцтваў рознымі па якасцях сартамі бульбы.

7. Міністэрству аховы здароўя РБ весці лячэнне хворых толькі прэпаратамі з бульбы, нягледзячы на дыягназ і стан хворых. Усе аптэчныя рэцэпты прапісваць толькі на аснове клубняў бульбы. Выкарыстоўваць бульбу ў якасці процізачаткавага сродку.

8. Усе пункты грамадскага харчавання перавесці выключна на бульбу, прычым у меню рэстаранаў першых, другіх, трэціх блюд і дэсертаў з бульбы павінна быць не менш як 30 назваў, у кафэ і сталовых — не менш як 15 назваў. Шырэй папулярызаваць спіртныя напіткі з бульбы.

9. Вучоным Акадэміі навук РБ паскорыць доследныя работы па вывядзенню новых радыяцыйна-, мароза- і сонечнаўстойлівых гатункаў бульбы з тым, каб атрымліваць яе ўраджай 3—4 разы на год.

10. Міністэрству ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь забяспечыць прымусовую мабілізацыю насельніцтва на ўборку ўраджаю бульбы з палёў саўгасаў і калгасаў, а таксама прысядзібных участкаў грамадзян. Да тых, хто адмаўляецца вырошчваць або ўбіраць бульбу, прымаць самыя жорсткія меры, для чаго ўнесці адпаведныя змены ў Працоўны, Адміністрацыйны і Крымінальны кодэксы РБ.

11. Камітэту Дзяржаўнай Бяспекі РБ весці непрымірымую барацьбу з агентамі сусветнага імперыялізму — каларадскімі жукамі, знішчаючы іх прама на палях без суда і следства.

12. З дня апублікавання гэтай пастановы зацвердзіць назву нашай рэспублікі ў наступным выглядзе: Рэспубліка Бульбарусь (РБ).

Адказны за распаўсюджванне пастановы Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў РБ у беларускім друку

Станіслаў СУЛКОЎСКІ.

Фразы

✦ Формулу «грошы — тавар— грошы» спрасцілі да немагчымасці: «грошы, грошы, грошы».

✦ Сацыяльнае паходжанне: са слуг народа.

✦ У тым, што мы гаворым адно, а робім другое, ёсць свая логіка.

✦ Некаторыя законы не маюць не толькі зваротнай сілы, але і прамой.

✦ Каб не столькі памылак, можна б было падумаць, што мы нічога не рабілі.

✦ Думка пра тое, што недзе жывуць так, як нам і не снілася, часта бывае прычынай бяссонніцы.

Мікола ЛЯВІЦКІ.

«Пытальнік-2»

Як вядома, у «Звяздзе» ёсць рубрыка «Пытальнік», дзе даюцца адказы на шматлікія пытанні чытачоў. «А чым мы горшыя?» — спыталі самі ў сябе складальнікі «Смехатэрапіі» і вырашылі адкрыць на яе старонках альтэрнатыўную рубрыку пад назвай «Пытальнік-2».

ЦІКАВІЦЦА ГАННА КАРЭНІНА

Ці можна трапіць пад цягнік на Беларускай чыгунцы?

Аня КАРЭНІНА. г. Гродна.

Шчыра кажучы, значна лягчэй трапіць пад цягнік, чым на цягнік.

ТАЙНА БУДЗЕ ЗАХОЎВАЦЦА

Як вы думаеце, ці ўдасца захаваць у тайне ўмовы і тэрміны грашовай рэформы на Беларусі?

М. ТАЛЕРАЎ. г. Гомель.

Напэўна ўдасца, калі тыя, хто будзе адказваць за гэту справу, за некалькі дзён да рэформы закрыюць сваіх жонак у ванным пакоі і не будуць іх адтуль выпускаць.

НАГАДВАЕМ ФОРМУЛУ

У школе па хіміі меў «двойку», таму нагадайце, калі ласка, хімічныя формулы вады і гарэлкі.

Д. МЕНДЗЯЛЕЕЎСКІ, г. Мінск.

Калі ласка. Хімічная формула вады —H_2O. Хімічная формула гарэлкі — аж сто пяцьдзесят рэ о-оо!

Куток цешчы

— Заўтра вечарам прыходзьце да мяне, я вам абяцаю незвычайнае відовішча, — гаворыць мужчына сваім сябрам. — Вы ўбачыце сапраўдную барацьбу двух дзікіх звяроў.

— У цябе дома?

— Так. Заўтра я буду ставіць п'яўкі сваёй цешчы.

***

Узбуджаны мужчына забягае ў аптэку:

— Мая цешча хоча атруціцца пацучыным ядам!

— Прабачце, — адказвае аптэкар, — у нас няма проціяддзя.

— Ды прычым тут проціяддзе! Мне патрэбен пацучыны яд.

***

У фокусніка быў нумар, пад час якога ён распілоўваў у скрыні сваю жонку. Адзін раз жонка захварэла і папрасіла сваю маці замяніць яе. Тая з ахвотай згадзілася і ў той жа вечар не дачка, а яна легла ў хітрую труну. Фокуснік выйшаў на сцэну і ўрачыста звярнуўся да публікі: «Сёння маёй партнёркай будзе не жонка, а цешча. Прашу паверыць і кажу вам шчыра, што на гэты раз усё будзе без ашуканства».

***

— Алё, доктар, мая цешча разбіла сабе сківіцу!

— Зараз я прыеду.

— Не трэба так спяшацца. Прыязджайце праз пару тыдняў, я трохі адпачну ад яе размоў.

З «законаў Мэрфі»

Правіла суседства па пакоі. Той, хто дае храпака, засынае першым.

Закон заапаркаў і музеяў Джоўнса. На самым цікавым экспанаце не бывае шыльдачкі з назвай.

Скарга Чэйтса. Калі вы дапамагалі сябру ў бядзе, ён абавязкова ўспомніць пра вас, калі зноў трапіць у бяду.

Закон Мэрфі. Калі непрыемнасць можа здарыцца, то яна здараецца.

Мал. Віктара ДУБОВІКА.

Фільмы тыдня

АМЕРЫКАНСКІЯ КІНЕМАТАГРАФІСТЫ перадаюць на суд гледачоў працяг захапляючага гангстэрскага фільма рэжысёра Фрэнсіса Форда Копалы «Хросны бацька». Новая кінакарціна, якая называецца «ХРОСНЫ БАЦЬКА. ЧАСТКА II», створана сумесна кінафірмамі «Копала кампані» і «Парамаўнт пікчэрс». Як заўсёды, пастаноўшчык Фрэнсіс Форд Копала. Ён жа сумесна з Марыо П'юза напісаў і сцэнарый стужкі.

...Мафіёзная арганізацыя, пакінутая Донам Віта Карлеоне ў «спадчыну» свайму сыну Майклу, працягвае пашырацца. Новы завадатар паспяхова наладжвае кантакты з сенатарамі Амерыкі, яго людзі кантралююць ігральны бізнес Лас-Вегаса. Але ў гэтага сіндыката з'явіліся моцныя сапернікі. Калі ФБР [illegible] Фрэнкі Пентанджэлі, Майкл Карлеоне [illegible] пачне даваць паказанні, [illegible] Разумны, рашучы Майкл дзеля дасягнення сваёй мэты гатовы на ўсё — нават на забойства мужа сваёй сястры і свайго брата...

У галоўных ролях гэтага захапляльнага фільма здымаліся знакамітыя зоркі Галівуда — Аль Пачына, Талія Шайр, Роберт Дэ Ніра, Дайн Кітан, Лі Страсберг.

У АСНОВУ КАЛЯРОВАЙ мастацкай кінастужкі «ЧАРНОБЫЛЬ: АПОШНЯЕ ПАПЯРЭДЖАННЕ» сумеснай савецка-амерыканскай вытворчасці пакладзена кніга Роберта Гейла і Томаса Хаўзера «Апошняе папярэджанне: спадчына Чарнобыля». Пастаноўшчык рэжысёр Энтані Пэйдж.

- «ХРОСНЫ БАЦЬКА. ЧАСТКА II»
- «ЧАРНОБЫЛЬ: АПОШНЯЕ ПАПЯРЭДЖАННЕ»
- «ХМЕЛЬ»
- «ЛЕПШЫ З ЛЕПШЫХ»

Здымкі карціны амаль поўнасцю адбываліся ў былым Савецкім Саюзе. Дзеянне пераносіць гледачоў з украінскай вёскі пад Чарнобылем на вілу вядомага ва ўсім свеце доктара Роберта Гейла ў Лос-Анджэлесе, з апартаментаў Арманда Хамера — у Маскву, дзе героі сустракаюцца з М. Гарбачовым. На словах прадзюсара стужкі, былое савецкае кіраўніцтва доўга было супраць такога кінапраекта, але [illegible] кінематографістам поўную свабоду дзеянняў і нават дазволіла здымкі на атамнай электрастанцыі пад Курскам. Пажар здымаўся на будоўлі блока, і стваральнікі фільма прызнаваліся, што ім было страшна інсцэніраваць гэты трагічны эпізод.

Ролі галоўных герояў у карціне выконваюць знакамітыя акцёры Джон Войт, Джэйсан Робардс, Самі Дэвіс, Уладзімір Талстоў, Аннет Кросбі і іншыя.

З ЦІКАВАСЦЮ ГЛЯДЗІЦЦА новая каляровая двухсерыйная мастацкая кінастужка «ХМЕЛЬ», створаная кінематаграфістамі Украіны па матывах аднайменнага рамана Аляксея Чарскага. Сцэнарый напісалі Марына Выбарнава, Паліна Ясінская пры ўдзеле Віктара Трыгубовіча, рэжысёр-пастаноўшчык — Віктар Трыгубовіч.

Карціна складаецца быццам з двух пластоў: у гісторыю чалавечых пакут ўкліньваецца жорсткая барацьба за ўладу, дзеля якой [illegible] растоптваюцца жывыя душы, хлусяць, здраджваюць... Рэлігійная вайна ў яе «паслядоўнікаў» — не болей чым інструмент палітычных маніпуляцый. [illegible] ...няй Яфіміяй узнікае раман. Яфімія, жонка Макея, сына духоўніка абшчыны Філарэта, нібы ў вір кінулася ў абдымкі да Аляксандра, цешачы сябе думкай аб тым, што не ўцех цялесных шукае яна, а кахання. Гэта не прайшло беспакарана, па абшчыне папаўзлі чуткі, што прышэльца бачылі ў кампаніі з д'яблам, і таму трэба яго забіць...

Цікава праводзяць свае ролі ў карціне Марына Выбарнава, Аляксандр Блон, Фёдар Адзінокаў, Андрэй Панамароў, [illegible] і іншыя акцёры.

ЗБОРНАЯ ЗША ПА КАРАТЭ [illegible] ...спартсменаў, у ліку якіх адзін з галоўных герояў — Томі Лі, рыхтуюцца да паездкі ў Сеул. Сапернікі амерыканцаў вельмі моцныя. На міжнародных спаборніцтвах сеульскі каратыст Дэй Хан забіў у бойцы брата Томі, і вось цяпер аказваецца, што Томі трэба змагацца з ім на рынгу. А пра тое, што адбылося потым, гледачы даведаюцца, паглядзеўшы каляровы мастацкі фільм «ЛЕПШЫ З ЛЕПШЫХ», створаны амерыканскімі кінамайстрамі (аўтар сцэнарыя — Пол Левін, рэжысёр — Боб Рэдлер).

НА ЗДЫМКУ: кадр з кінафільма «Хмель».

КРЫЖАВАНКА

ПА ГАРЫЗАНТАЛЯХ: 3. Міжнародны дагавор, пагадненне. 5. Расліна, прывабная для пчол дзякуючы нектару. 9. Мемарыяльная скульптура ў Брэсцкай крэпасці. 10. Усходні від спорту. 11. Умоўны графічны знак у кнігадрукаванні. 12. Руда, карысны выкапень. 14. Паэма Я. Купалы. 17. Тэлефільм па твору І. Пташнікава. 18. Зручны выпадак. 22. Гімн Францыі. 24. Украінскі паэт—перакладчык многіх твораў беларускіх паэтаў. 27. Востраў у Эгейскім моры. 28. Яркая зорка ў сузор'і Валапас. 29. Старажытны гарадок на рацэ Прыпяць. 30. Паэма В. Таўлая. 31. Карціна баталіста М. Грэкава.

ПА ВЕРТЫКАЛЯХ: 1. Традыцыйная беларуская жаночая безрукаўка. 2. Дапаможная гістарычная дысцыпліна, якая вывучае гербы. 3. Складаная сельскагаспадарчая або будаўнічая машына. 4. Аповесць М. Талстога. 6. Чалавек, які займаецца спортам, музыкай і г. д. у вольны ад асноўнай работы час. 7. Стэп у трапічнай зоне. 8. Пісьменнік, удзельнік абароны Брэсцкай крэпасці. 13. Дэманстрацыя кінафільма. 15. Мінерал, разнавіднасць агата. 16. Цёплая плынь у Атлантычным акіяне. 19. Славуты калгас на Магілёўшчыне. 20. Гераіня папулярнага аргенцінскага тэлесерыяла. 21. Комплекс арганічнага і неарганічнага свету. 23. Частка свету. 25. Апытальны ліст. 26. Вядомы беларускі паэт.

Склаў Валерый ПІНЧУК.
г. Бабруйск.

АДКАЗЫ НА КРЫЖАВАНКУ, ЗМЕШЧАНУЮ 20 ВЕРАСНЯ

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

З Дэлі перадае кар. ІТАР—ТАСС Сяргей БУЛАНЦАЎ

КАЗЯРОГУ прыйдзецца ўспомніць словы сярэдневяковага мысліцеля: «Думай загадзя. Сёння на заўтра, на многія дні наперад. Для прадбачлівага няма выпадковасцей». Людзі і абставіны нібы згаварыліся супраць вас. З рук усё валіцца, работа не прыносіць задавальнення. Калісьці вы нешта ўтаілі ад блізкага чалавека, і цяпер вашы адносіны азмрочаны хлуснёй. З кастрычніка пазбягайце сур'ёзных размоў.

Роля пабочнага назіральніка рэкамендавана ВАДАЛЕЮ. Вам проціпаказаны новыя пачынанні — яны акажуцца стратнымі. Даўні знаёмы спрабуе ўцягнуць у безнадзейнае мерапрыемства, каб заграбаць жар вашымі рукамі. Памятайце параду шэкспіраўскага героя: у доўг не бяры і не пазычай. Гарачыя сутычкі на глебе сардэчных адносін. Вашы падазрэнні ў здрадзе і вераломстве беспадстаўныя.

Апантанасць новымі планамі і ідэямі ахопіць РЫБ. Астролаг благаслаўляе пры ўмове, што вы заручыцеся кансультацыяй вопытнага эксперта. Цяпер наперад — любая рызыка апраўдае сябе. Справу трэба весці самастойна, не прыцягваючы партнёраў. 2-га і 3-га ў любое надвор'е — працяглая прагулка на свежым паветры з блізкім чалавекам. Вашы колеры ў кастрычніку — чырвоны і ружовы.

АВЕН завяршае месяц зусім не на самай аптымістычнай ноце. Пазбягайце напалеонаўскіх амбіцый і будзьце гатовыя стойка прыняць шаблевыя ўдары лёсу. Пастарайцеся разабрацца, ці ўсё добра з планаваннем і каардынацыяй дзеянняў. Узнікае магутная апазіцыя з мэтай змясціць вас з прэстыжнай пасады. Лепш пайсці добраахвотна, інакш патонеце ў звадках і інтрыгах. Заспакаенне — у каханні і сям'і. Колеры ўдачы на кастрычнік — аранжавы, чырвоны і ружовы.

Ценявыя бакі жыцця давядзецца спазнаць ЦЯЛЬЦУ. У сярэдзіне тыдня атрымаеце нечаканую інфармацыю адносна свайго цяперашняга мерапрыемства. Падзякуйце лёсу, калі вернеце хоць палавіну ўкладзеных грошай. Лічыце, што вам яшчэ пашанцавала. Адпраўляйцеся ў камандзіроўку толькі ў выпадку крайняй неабходнасці. Калі ёсць сумненне адносна буйной пакупкі, то 1-га планеты падкажуць аптымальнае рашэнне.

Пазітыўныя зрухі ў жыцці БЛІЗНЯТ пачнуцца 1 або 2 кастрычніка. А пакуль што нечаканыя ўскладненні на рабоце, якія могуць выбіць з каляіны. Трымайце сябе ў руках і ўбачыце, што перашкоды зусім вырашальныя. Старайцеся, каб пра вашы цяжкасці ведалі як мага меней і дзейнічайце самастойна, бо б'юць часцей за ўсё па найбольш слабаму месцу. Вы і без таго пацярпелі па чужой віне. Вашы саюзнікі ў кастрычніку — жоўты і ружовы колеры.

Спусташальны ў фінансавых адносінах тыдзень чакае РАКА. Родзіч мае вялікую патрэбу ў вашай патрымцы. Прыйдзецца пазычыць чалавеку, якому вы не можаце адмовіць. Нават астролаг не ў стане разабрацца ў размяшчэнні планет на вашым любоўным небасхіле. Прапанова рукі і сэрца адхілена. Дружба ніяк не перарастае ў каханне. Нядаўні саюз пагражае ўшчэнт рассыпацца.

ЛЕЎ, лавіце імгненне ўдачы, нават калі для гэтага прыйдзецца змяніць ільвіную шкуру на лісіную. Можаце расшыраць сферу актыўнасці і смела браць на сябе дадатковыя нагрузкі. Атрымаеце каштоўную падтрымку ад уплывовай асобы або групы асоб. Трымайце за сямю пячаткамі планы і намеры — моцны канкурэнт імкнецца перахапіць ініцыятыву. Няхай дапамогуць вам у добрых пачынаннях кастрычніка чырвоны, жоўты і зялёны колеры.

Важныя рашэнні трэба будзе прыняць ДЗЕВЕ. У імкненні пазбавіцца ад надакучыўшай работы рызыкуеце надоўга застацца ні з чым. Патрабуюцца добра забяспечаныя тылы. Сяму-таму свеціць павышэнне зарплаты або перавод на больш высокую пасаду. Неўладкаванай асобе ў гадах астролаг настойліва раіць задумацца аб тым, што ўдваіх нават гора перанесці лягчэй, чым аднаму.

Барацьба з цяжкасцямі ўмацуе сілы ШАЛЯЎ. Зайздроснікі імкнуцца зваліць вас. Падавіце мінутную слабасць і спантаннае рашэнне ўсё кінуць. Пазбягайце прамой канфрантацыі і тым пасарамаціце зласліўцаў. Прыкладна 29-га вас паспрабуюць уцягнуць у непатрэбныя спрэчкі. Яшчэ адно выпрабаванне для вас—катастрафічная нястача грошай. Трымайцеся, кастрычнік нясе добрыя перамены.

СКАРПІЁН вымотваецца па дробязях. Не думайце пакуль што пра новыя пачынанні, бо ім суджана загразнуць у неразбярысе. Дакладна вызначце прыярытэты ў рабоце і займіцеся штодзённай руцінай. Немалой вытрымкі і энергіі запатрабуюць дамашнія клопаты, звязаныя, у прыватнасці, з дзецьмі. Можа накаціцца рэха нядаўніх сямейных скандалаў. Аддушынай стане сустрэча з старым сябрам.

Змешаная тэндэнцыя наканавана СТРАЛЬЦУ. Хуткі прагрэс у некаторых сферах дзейнасці суправаджаецца стратай работы ў іншых. Нават калі час вашага юнацтва даўным-даўно мінуў, старэйшыя ў сям'і надакучваюць няпрошанымі парадамі. На гэтым тыдні рызыкуеце забыцца аб важным абавязацельстве адносна партнёра. Сэрца астуджана асеннім ветрам. Добрая парада астролага на кастрычнік: прыгатуйце белае і блакітнае адзенне, а па аўторках і суботах асцерагайцеся слоўных перапалак з пасіяй або каханым.

Мал. Віктара ДУБОВІКА.

НАДВОР'Е

26 верасня

Сёння ўдзень па рэспубліцы невялікая воблачнасць, без ападкаў. Тэмпература паветра ў Гродна, Брэсце — 18—20, Магілёве, Гомелі, Мінску—16—18, Віцебску—15—17 градусаў цяпла.

На перыяд 27—30 верасня: 27 верасня без ападкаў, 28 і 29-га—па ўсходняй палавіне дажджы. Тэмпература паветра ўначы 27 і 28-га — 4—9, 29 і 30-га—2—7 градусаў цяпла, удзень 12—17, 27 версаня — 15—20 градусаў вышэй нуля.

Л. САНКЕВІЧ,
інжынер-сіноптык.

СУБОТНІМ ВЕЧАРАМ

ДЗЕНЬ НАРАДЖЭННЯ ПРАВАДНІЦЫ

Правадніца плацкартнага вагона вельмі шкадавала, што яе чарговы рэйс прыпадае на дзень нараджэння — «А» кастрычніка «В» года. Адно толькі суцяшала, што людзей у вагоне аказалася няшмат — толькі «С» чалавек. Калі здабытак лікаў «А», «В» і «С» памножыць на корань квадратны з года нараджэння правадніцы, то атрымаецца лік 22552684.

Гэтых даных дастаткова, каб даведацца:

а) калі нарадзілася правадніца?

б) колькі год ёй споўнілася ў дзень рэйса?

в) колькі пасажыраў было ў яе вагоне?

ЗНАЎЦАМ АРЫФМЕТЫКІ

Адказ на прыклад, змешчаны «Суботнім вечарам» 19 верасня, такі: 764135082 : 2= =382067541.

Першым адказ даслаў наш чытач з г. п. Зэльва А. Кіслы.

ГАЛАВАЛОМКА

На малюнку — адказ на галаваломку, змешчаную 12 верасня.

ЛОДКА НА АДНАГО

Два турысты падышлі да ракі. Каля пустыннага берага стаяла невялічкая лодка, у якой мог змясціцца толькі адзін чалавек. Але абодва турысты здолелі без пабочнай дапамогі пераправіцца на гэтай лодцы праз раку і прадоўжылі свой шлях. Якім чынам яны гэта зрабілі?

КОЛЬКІ КАШТУЕ ГАЗЕТА?

Тры хлапчукі хочуць купіць газету. Але выявілася, што двум сябрам на пакупку газеты не хапае адной капейкі, трэцяму — два рублі. Калі яны склалі свае грошы, то іх таксама не хапіла на пакупку газеты. Колькі грошай было ў кожнага хлапчука, калі вядома, што ў першага было на 19 капеек больш, чым у другога? І колькі каштавала газета?

***

Гэтыя дзве цікавыя задачы даслаў наш чытач Іван Кожух з Брэста.

СОВЕТСКАЯ БЕЛОРУССИЯ СЁННЯ Ў НУМАРЫ

«Свет вакол нас». Інфармацыйная панарама.

Слова чытача: завочная лятучка «СБ-93».

Палемічныя нататкі па ваеннай гісторыі Рэспублікі Беларусь «Было тое, што было».

Пісьмо ў рэдакцыю. «Калодзеж, калодзеж, дай вады напіцца...»

«Кругагляд». Весткі з блізкага замежжа.

Далёкае-блізкае. «Тайна, вядомая ўсяму свету».

«Джон Мэтлак у Мінску». Паведамленне.

«Хоць ружжо і без чахла». З першых вуснаў.

«Курапаты: хто страляў?» Версія.

«Усюды грошы, грошы, грошы...» Баскетбол.

Рэклама, аб'явы.

БАГАТЫЯ ТАКСАМА ПЛАЧУЦЬ

(Працяг. Пачатак у №№ 185—192).

МАРЫЯНА

Марыяна спачатку і слухаць не хоча ні пра якія грошы і мае намер заявіць у паліцыю.

Аднак, прыйшоўшы дадому і параіўшыся з Рамонай, яна мяняе рашэнне. Марыяна зноў прыгадвае словы Луіса Альберта аб тым, што ён не будзе жыць з жанчынай, якая аддала некаму сваё дзіця.

У Марыяны няма выбару. Самой расказаць Луісу Альберта пра сына—значыць страціць мужа. Калі ж Сара раскажа Луісу Альберта пра Бета як пра яе палюбоўніка, Марыяна ўсё роўна страціць мужа. Больш таго, Луіс Альберта ў парыве рэўнасці можа нашкодзіць ні ў чым не вінаватаму хлопчыку.

Давядзецца аддаць грошы гэтай нахабнай шантажыстцы. Але бяда ў тым, што Марыяна патраціла амаль усё, што ў яе было. Звярнуцца за дапамогай да мужа яна не можа. Ды і чым бы яна растлумачыла знікненне з сямейнага сейфа грошай, якія знаходзіліся ў яе распараджэнні? Марыяна ж у апошні час не рабіла ніякіх буйных пакупак.

Застаецца адно — закласці брыльянты, якія ёй падарыў Луіс Альберта.

Марыяна просіць Рамону аднесці брыльянты ў ламбард.

ЛУІС АЛЬБЕРТА

Пастаянныя адлучкі Марыяны з дому, нацягнутыя адносіны з Марысабель, нарэшце, рашучая адмова жонкі ехаць у Парыж, куды яе запрашаў дон Альберта, якога Марыяна вельмі любіла,—усё гэта складваецца ў галаве ў Луіса Альберта ў пэўную карціну. Абрысы яе яшчэ няясныя, але ўжо рвуць яго раўнівае сэрца.

Каб развеяць свае сумненні ці пераканацца ў здрадзе жонкі, Луіс Альберта наймае прыватнага дэтэктыва. У яго абавязкі ўваходзіць сачыць за Марыянай, а разам з тым і за Рамонай, таму што гэтыя дзве жанчыны яўна нешта ўтойваюць ад іншых членаў сям'і.

Прыватны дэтэктыў узяўся за справу і праз некалькі дзён паведаміў Луісу Альберта, што Рамона занесла ў ламбард брыльянтавае калье, ацэненае ў восемдзесят тысяч песа. Па апісанню Луіс Альберта адразу пазнае калье, якое ён два гады назад падарыў Марыяне на дзень нараджэння.

Луіс Альберта не можа зразумець, навошта Марыяне столькі грошай. Няўжо яна патраціла ўсе наяўныя, што знаходзіліся ў сейфе? Нават калі так, дык чаму не папрасіла грошай у яго? Ён павінен высветліць гэта, але так, каб Марыяна не здагадалася, што за ёю сочаць.

Неўзабаве Луісу Альберта паведамляюць пра банкруцтва адной буйной фірмы, з якой ён збіраўся заключыць здзелку. І ён вырашае: скажа Марыяне, што здзелка заключана і цяпер яго фірме пагражаюць вялікія непрыемнасці. Каб выратаваць становішча, трэба ў кароткі тэрмін сабраць вялікую суму грошай. Ён папросіць у Марыяны ўсе яе брыльянты, каб закласці іх. Не зможа ж яна адмовіць яму ў дапамозе ў такі крытычны момант. А калі адмовіць, тады ўсё высветліцца.

Луіс Альберта вырашае пагаварыць з Марыянай у той жа вечар.

КАРЛАС

У жыцці Джааны Сміт адбываецца вельмі важная падзея. Нечакана з'яўляецца яе былы жаніх і бацька Марысабель — Карлас, які недзе прападаў семнаццаць гадоў.

У першы момант пачуццё горкай крыўды захліснула Джаану, яна адмаўляецца сустрэцца з ім і выслухаць яго тлумачэнні.

Карлас прыходзіць у дом цёткі Расарыо, дзе жыве Джаана, кожны дзень. Ён просіць толькі аб адным — даць яму магчымасць расказаць, што здарылася з ім семнаццаць гадоў назад і чаму ён за ўсе гэтыя гады ні разу не даў аб сабе знаць.

У рэшце рэшт Джаана згаджаецца выслухаць яго...

...У той час Карлас толькі скончыў універсітэт і атрымаў дыплом урача-эпідэміёлага. У яго быў сапраўдны талент у выбранай прафесіі. Ён хутка вылучыўся сярод сваіх калег і быў запрошаны на работу ў спецыяльнае падраздзяленне ЮНЕСКО па барацьбе з эпідэміямі. Філіял гэтага падраздзялення знаходзіўся ў Мексіцы. Яшчэ калі вучыўся ва ўніверсітэце, Карлас пазнаёміўся з Джаанай і пакахаў яе. Яны вырашылі пажаніцца.

Нечаканы выклік да начальства крута змяніў лёс Карласа. Ён быў вымушаны тэрмінова вылецець у Малайзію на барацьбу з эпідэміяй трапічнай ліхаманкі, што пачалася ў гэтай краіне. Працаваць Карласу давялося ў джунглях, у вельмі цяжкіх умовах. Сувязі са светам практычна не было. Так працягвалася амаль год. Калі сувязь наладзілася, Карлас пастаянна пісаў Джаане на адрас яе бацькоў. Але Джаана ў той час вучылася ў Аргенціне, а бацькі не перасылалі ёй пісьмы Карласа, таму што з самага пачатку не адабралі выбар дачкі.

Карлас не ведаў, што ў яго нарадзілася дачка, не ведаў, дзе Джаана, і надоўга застаўся працаваць у Малайзіі. Ён так і не жаніўся, першае каханне стала для яго і апошнім. Праз семнаццаць гадоў Карлас вярнуўся ў Мексіку. Ён ужо не спадзяваўся сустрэць Джаану. Праўда, зайшоў да яе бацькоў, але яны нават не прынялі яго. Тады Карлас адшукаў адрас цёткі Расарыо, і—цуда! — слуга паведаміў яму па сакрэту, што сеньярыта Джаана жыве тут, у доме цёткі.

Карласу ўдалося разжаліць цётку Расарыо, і яны сумеснымі намаганнямі пераканалі Джаану спачатку выслухаць яго, а потым і дараваць. Калі Карлас даведаўся, што ў яго ёсць дачка, ён вырашыў пайсці да Марысабель і расказаць ёй праўду пра яе сапраўдных бацькоў.

Джаана катэгарычна пярэчыць супраць гэтага. Па-першае, яна дала слова Луісу Альберта і Марыяне, а, па-другое, баіцца, што Марысабель, даведаўшыся праўду, узненавідзіць яе.

Калі Карлас усё ж пойдзе да дачкі, дык рызыкуе страціць і Марысабель, і Джаану.

ДЗЕНЬ НАРАДЖЭННЯ МАРЫСАБЕЛЬ

Марысабель старанна рыхтуецца да дня нараджэння. Акрамя Бета і сваіх сяброў, яна запрасіла і сеньёру Джаану.

Лілі прыходзіць разам са сваім стрыечным братам Умберта. Умберта вельмі падабаецца імянінніца. Праўда, ён намнога старэйшы за яе, але якое гэта мае значэнне?

(Працяг будзе).

ПІСЬМО Ў НУМАР

Дайце паглядзець на нармальных людзей

Паважаная старэйшая газета «Звязда»! Не магу паверыць сваім вачам: што вы сталі друкаваць? Сорамна і крыўдна за вас. Плёткі Эстэр і Марыяны, «ніводнай спадніцы не прапусціць» Падрэ. Ці ж гэта прыгожа? Відаць, некаму вельмі не падабаецца гэты фільм — няхай не глядзіць. А мне цікава, у канцы тыдня можна не думаць ні аб чым, забыць пра тое, што ўсё жыццё прайшло ў галечы і падмане; сабрала на труну — і тут падманулі. Кожную гадзіну і мінуту чакаеш, чым цябе яшчэ «абрадуюць», ці, яшчэ горш, — пачнуць біць па галаве. Напішыце лепш людзям пра тое, чаму ў Беларусі дазволілі камуністычную партыю? Напішыце пра тое, што пасля вайны мы былі галодныя і голыя, але так не кралі адзін у аднаго, а дапамагалі, як маглі. Напішыце, ці хутка раскрадуць ўсё наша дабро начальнікі? Яны цяпер сораму не маюць, страшна жыць. І няхай нашы артысты іграюць так, як гэтыя (маюцца на ўвазе — мексіканскія. — РЭД.) Бо нездарма ж усе бягуць да тэлевізара, гараць каструлі, выкіпае вада, і нават у магазінах пуста ў гэты час. Так што факты — упартая рэч! Мы ж за 70 гадоў сталі звярамі адзін да аднаго. Дык хоць паглядзець можна на нармальных людзей. А то замучылі парнаграфіяй, аж страшна ўключаць тэлевізар.

ГАЛЕЕВА Соф'я,
інвалід І гр.
г. Віцебск.

«Па гараскопу—я Шалі. Але...»

(Заканчэнне. Пачатак у № 192).

— Мы ўвесь час гаворым: багатыя плачуць, бедныя плачуць. Ці адносіце вы сябе да бедных?

— Так. Я адношу сябе да бедных, бо я працую для бедных людзей. Я сапраўды паходжу з малазабяспечанага сацыяльнага асяроддзя. Наша сям'я ніколі не жыла ў дастатку. І мне прыйшлося шмат змагацца і працаваць над сабой, каб «выйсці ў людзі». Таму я заўсёды адношу сябе да народа.

— Ці можна, на ваш погляд, сказаць, што вы здзейснілі дыпламатычны подзвіг, замацаваўшы сяброўскія сувязі паміж народамі вялікай Расіі і чароўнай Мексікі?

— Мяне мала хвалююць словы «дыпламатычны», «палітычны». Галоўнае, што мы зараз разам. Думаю, што гэта ўсім прыемна. І гэта, здаецца, самае важнае.

— Вероніка, якая са страў рускай кухні вам спадабалася найбольш?

— Пельмені.

— Ці любіце вы наша кіно? Калі так, то якія фільмы?

— Кіно, на маю думку, гэта вельмі важная дэталь у адносінах паміж нашымі народамі. На жаль, мы некалькі страцілі сувязі, асабліва культурныя. Таму мексіканцы амаль не ведаюць аб расійскім кіно. Але спадзяюся, што, пачынаючы з гэтага візіту, усё можа змяніцца да лепшага.

— Вы веруючы чалавек?

— Так. Я вельмі веруючая і часта бываю ў сваёй дамашняй царкве. Гэта не такая царква, як у вас тут. Гэта проста пакой. Мне падабаецца гаварыць з Богам. І я кожны дзень гэта раблю. Але калі я іду ў звычайную царкву, то мяне даймаюць просьбамі даць аўтограф. І я не магу сабрацца з думкамі.

— Вероніка, у многіх сваіх інтэрв'ю на пытанне, ці кахаеце, вы адказваеце, што ваша сэрца зараз на канікулах. Гэта значыць, што ў даны момант вас каханне не цікавіць? Чаму? Хіба могуць быць у каханні канікулы?

— Я думаю, што каханне здараецца з ўсімі людзьмі. Двое людзей, якія ўвесь час разам. Але цяпер я не мару пра Дон-Кіхота, якога, на жаль, і не знайсці.

— У чым вы знаходзіце выратаванне, калі вам зусім дрэнна?

— Я шукаю паратунку ў сваіх дзецях. Гэта адзіны спосаб запоўніць нейкі вакуум. На шчасце, мне гэта ўдаецца.

— Чалавечыя недахопы, якія з іх вы можаце дараваць?

— У маім узросце ўжо цяжка нешта дараваць, але я спрабую гэта рабіць, асабліва калі нехта ў мяне закаханы. Тады я яму ўсё дарую.

— Ваша любімая кветка?

— Мне вельмі падабаецца ружа.

— А любімы колер?

— Чорны і белы. Я па гараскопу — Вагі. Але ў жыцці не вельмі ўраўнаважаная і аддаю перавагу і чорнаму, і беламу.

— Вероніка, які серыял з вашым удзелам вы рэкамендуеце нашым тэлегледачам?

— Я параіла б некалькі серыялаў. Адзін з іх — «Дзікая ружа», зняты тэлекампаніяй «Тэлевіжн».

— Як вы ставіцеся да прапановы тэлерадыёкампаніі «Астанкіна» зняцца ў шматсерыйным фільме «Багатыя таксама плачуць», дзеянне якога будзе адбывацца ў Расіі?

— На мой погляд, гэта было б нядрэнна.

— Як вам удалося захаваць пры такой напружанай рабоце жаноцкасць, акцёрскае майстэрства?

— Не ведаю, што можна сказаць наконт жаноцкасці. Я ўсё гэта сапраўды ў сябе адчуваю. Мне падабаецца быць маці. А што датычыць маёй працы як актрысы... У маёй рабоце проста ёсць эпізоды, якія пераклікаюцца з асабістым жыццём.

— І традыцыйнае пытанне. Некалькі слоў аб сваіх творчых планах.

— Я думаю, што серыял, які вы зараз глядзіце, закончыцца ў лістападзе. А там будзе новы. І чым хутчэй мы там з вамі сустрэнемся, тым лепш я буду сябе адчуваць.

Інтэрв'ю падрыхтаваў
Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

ТЭЛЕБАЧАННЕ

26 верасня

Беларускае тэлебачанне

13.05. «Дах». Нататкі з творчай майстэрні «Кола».
13.35. Гаворым па-беларуску.
14.00. «Святарны Віцебск». Мастацка-публіцыстычная праграма.
15.20. Сем колераў радасці.
15.55. Футбол. «Тарпеда» (Мінск) —«Дынама» (Мінск).
17.50. «Дзе яно, каралеўства Лябедзія?» Дак. фільм.
18.40. Д. Шастаковіч. 14-я сімфонія. Выконвае Дзяржаўны камерны аркестр Беларусі.
19.40. Бізнес-клуб «Партнёр». Дабрачынны тэлеаўкцыён у Оршы.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.25. Тэлебіржа.
21.35. «Сінема» прадстаўляе: фільм «Мужчына і жанчына» (Францыя).
23.15. НІКа.
23.30. Футбол. «Хімік» (Гродна) —«КІМ» (Віцебск).
0.20. Футбол-92. Вынікі тура.

Канал «Астанкіна»

13.10. «Легенда Боінга». Фільм 2-гі «Урокі боінга».
14.00. Навіны (з сурдаперакладам).
14.25. Крэшчэнда.
14.40. У свеце жывёл.
15.40. Чырвоны квадрат.
16.20. «Яноты». Мультфільм (Канада).
16.45. Маст. фільм «Вучаня сярод людзей».
18.05. Футбол. «Спартак» (Масква)—«Дынама» (Масква).
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.35. «КВЗ-92». Міжнародная сустрэча зборнай каманды КВЗ СНД і зборнай універсітэтаў Ізраіля.
22.35. Еўропа плюс. У перапынку (23.00)—Навіны.
23.50. Начны канал. «Снабачанне».

Канал «Расія»

14.35. «Бурда модэн» прапануе...
15.05. Сам сабе рэжысёр.
15.35. Расія і свет.
16.05. «Давай пожмем друг другу рукі...» Н. Нікіцкі.
17.25. Мастацтва адлюстравання. Фестываль маскоўскіх галерэй.
17.55. Парламенцкі веснік.
18.10. На спектаклі Тэатра сатыры «Маладосць Людовіка XIV» па п'есе А. Дзюма.
19.00. Весткі.
19.25. Свята кожны дзень.
19.35. Музычная вёска.
20.10. «Кінгсайз». Маст. фільм.
22.00. Весткі.
22.20. Канцэрт групы «Иоту Індзі» (Аўстралія) на фестывалі «Рок-самер-92».

27 верасня

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Вайна і мір». Маст. фільм. 3-я серыя «1812 год».
10.05. Урокі здароўя. Аздараўленчая хада і бег.
10.35. Дзівосны свет. «Турынская плашчаніца: цуд ці вялікая містыфікацыя».
11.35. Фільм—дзецям. «Самсон і Салі». (Данія).
12.35. «Савітар-цэнтр». Павел Глоба: ваша імя.
13.30. Час пісьма.
14.00. Паэтычная гасцёўня. Новыя вершы чытае Алесь Пісьмянкоў.
14.10. «Адраджэнне». Культурна-асветніцкая праграма.
14.50. «Суперкніга». 18-я серыя.
15.25. «Хай не пакіне нас Гасподзь!» Святкаванне ў Заслаўі 1000-годдзя Праваслаўнай Царквы на Беларусі.
16.00. Гандбол. Жанчыны. Кубак ІГФ. 1/16 фіналу. «Палітэхнік» (Мінск)—«Аўтамабіліст» (Бровары, Украіна).
17.20. Шукаем ініцыятыўных.
17.40. «Небяспечна для жыцця». Маст. фільм з субцітрамі.
19.10. Сустрэча для вас. Наш госць — шэф-рэдактар газеты «Знамя юности» пісьменнік М. Кацюшэнка.
20.00. Панарама.
20.25. Мультфільмы для дарослых «Куфэрак», «Над намі не капае».
20.40. Калыханка.
21.00. «Каскад».
21.15. Студыя «Тэлесябрына». «Пепсі-ТОП-20». Перадача 2-я.
21.50. «Сінема» прадстаўляе: маст. фільм «Мужчына і жанчына праз 20 гадоў» (Францыя).

Канал «Астанкіна»

6.00. Гадзіна сілы духу.
7.00. Тыраж «Спортлато».
7.15. Дак. фільм «На каго мне крыўдзіцца».
7.45. Ахоўная грамата. «Дзіўнае дзіва».
8.15. Раным-рана.
8.45. Магчыма ўсё.
9.15. Новыя імёны.
9.55. Кінаафіша.
10.10. Лёгкая атлетыка. Кубак свету. Перадача з Гаваны.
11.05. Авіякасмічны салон.
11.20. Хіт-топ-шоў «50×50».
12.50. «Метамарфозы жывапісу» (Швейцарыя). 9-я і 10-я серыі.
14.00. Навіны (з сурдаперакладам).
14.20. Дыялог у прамым эфіры.
15.00. Клуб падарожнікаў.
15.50. Іграе П. Нерсесьян (фартэпіяна).
16.00. Панарама.
16.40. Тэлелоцыя.
16.55. Уолт Дысней прадстаўляе...
17.45. Навіны.
18.05. «Дзеля адзінага слова...» Музычны расказ.
18.30. А. П. Чэхаў. «Вішнёвы сад». Тэлеспектакль.
21.00. Вынікі.
21.45. Спартыўны ўік-энд.
22.00. «Сёння». Рэлігійная праграма.
23.00. Навіны.
23.25. Аўтаралі «Парыж—Масква—Пекін».
23.55. «Ранішняя зорка» ў начным эфіры.

Канал «Расія»

7.00. Весткі.
7.20. Дак. панарама. «Народжаная для бегу».
7.40. Крыніцы. «Вось горад Барысаглебск».
8.10. Тэлекрасворд.
8.40. Аляска.
9.30. Праграма «Эскулап» прадстаўляе фільм «Для вас, дзеўчаняты і хлапчаняты» (Галандыя).
9.40. «Навальніца 1812 года». Фільм 6-ы.
10.10. «Прыгода ў каралеўстве». Мультфільм. 5-я серыя.
10.40. Аты-баты...
11.10. Зігзаг удачы.
11.40. Мультфільм «Дараэман» (Японія). 3-я серыя.
12.00. XX стагоддзе ў кадры і за кадрам. А. А. Ханжонкаў. Частка 1-я.
13.00. Весткі.
13.20. Складчына.
13.50. «Віндзорскія свавольніцы» з антрактам у Выбаргу.
14.45. Аўтагонкі. Гран-пры «Формула-1».
17.15. Антракт.
17.30. «Зоркі Амерыкі». Выпуск 6-ы.
18.00. Майстры. «Мой цяжкі крыж».
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. Цэнтр Стаса Наміна (Эсэн-сі) прадстаўляе: клуб «Жоўтая падводная лодка».
19.55. Фестываль класічных фільмаў Галівуда. «Я бачыў Парыж у апошні раз».
22.00. Весткі.
22.20. Спартыўная карусель.
22.30. Футбол. «Асмарал» — «Спартак» (Уладзікаўказ).

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь,
Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь,
калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), А. ЦІХАНОВІЧ, С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220041, гор. Мінск, праспект Ф. Скарыны, 77, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 32-51-05, аддзела пісьмаў — 32-04-52, 32-41-92, навін —32-60-13, даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-35-91.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі.
Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Тыраж 81.098. Індэкс 63.850.
Зак. № 194.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 21.00.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12